

DUNAMOCSI HÍRNÖK

2018. augusztus

„Amit nem írnak le, az mindig elvész!” Gál Sándor

A DUNAMOCSI HÍRNÖK
A FACEBOOKON IS
OLVASHATÓ!

AZ ELSŐ ÖNÁLLÓ GAZDÁK
A RENDSZERVÁLTÁS UTÁN

JÁRÁSI DÖNTŐT JÁTSZOTT
A KÖLYÖKCSAPAT

AMIRŐL A KENDŐK MESÉLNEK

A SZÓDA DICSÉRETE

BIRMINGHAMBEN DUNAMOCSIKÉNT

2018-AS HÁZASSÁGI ÉVFORDULÓK

Hét ballagó búcsúzott az iskolától

- Az igazgatónő szavai a ballagókhoz -

Jó volt látni titeket egymásért izgulni, küzdeni, segíteni társatoknak, meglegelni a helyes utat. Bizonyítottátok, hogy a lehetőségekkel élni itt, Dunamocson is lehet, hiszen a befektetett munka mindig, mindenütt eredménnyel zárul. Az egy osztályba került gyermekek a 9. év végére igazi közösséget alkotnak. Így volt ez veletek is. Kívánom Nektek, hogy amit most magatok mögött hagytok, azt sose felejtsetek el!

Búcsúzom hát:

- **Sztyehlik Fannytól**, a kedves, szolid, mindig vidám, mosolygós, szorgalmas lánytól, aki számtalan műveltségi vetélkedőn – mint a Katedra is – volt aktív, segítőkész csapattag. Hitedet, kitartásodat őrizd meg és kamatoztasd, hiszen nagy dolgok várnak még rád, amihez sok sikert kívánok!

- **Lajos Botondtól**, a kiváló futbalistától, lelkiismeretes, kötelességtudó fiútól, aki hosszú éveken keresztül példaértékű-szorgalommal dolgozott. Ezt a munkához való pozitív hozzáállásodat őrizd meg, fejed! Hiszem, hogy az életben is szorgos, becsületes ember válik majd belőled!

- **Antal Enikőtől**, a megbízható, szorgalmas, kedves lánytól, aki mindig megtalálta a feladatot. Több éve sikeresen szerepel a Médiasztár versenyen, oszlopos tagja a Katedra anyanyelvi versenyeken

szereplő dunamocsi csapatoknak, műveltségi vetélkedőknek. Sokrétű tudást gyűjtöttél össze, tájékozott vagy a világ dolgaiban. Mindezt fejleszd, és fordítsd magad és környezeted hasznára! A hit, melyet a családotól, a felmenőitől örököltél, legyen vezérfonala életednek és cselekedeteidnek!

- **Sándor Esztertől**, az egyik legtehetségesebb tanulónktól, aki a színpadon érzi magát legjobban, és aki csodálatos hangjával bearanyozta műsorainkat, nyerte évéről-évre a népdalversenyeket, vitte messzire jóhírünket. Minden megvan benned ahhoz, hogy a csillagokig éri! Éljen veled, légy szorgalmas és kitartó! Ne hagyd elszaladni a lehetőségeket!

- **Anda Tamástól**, a megbízható, vidám fiútól, aki kimagasló alkattal tekintélyt parancsolt a felsőtagozat tanulói között. A sport iránti tehetséged, érdeklődésed gyakorlatban és elméletben egyaránt sokszor megmutatkozott. Kívánom, hogy tisztelettel, illedelmes éned tovább erősödjön, mert sokszor egy kedves mosoly, egy gesztus ajtókat nyit meg az ember előtt.

- **Antal Máttyástól**, a segítőkész fiútól, akinek formálódásában meghatározó szerepe volt felmenőinek, családjának identitástudata, a föld szeretete és tisztelete. Választott szakmája is ezt tükrözi: a legszakszerűbb ismereteket hazahozni a családi vállalkozás megerősítésére, fejlesztésére. A sportban, fociban,

műszaki olimpiáson és számos más iskolai tevékenységben mindig lehetett számítani rá.

- **Szalai Kristóftól** - a szorgalmas, segítőkész fiútól, aki versenyeken, műveltségi vetélkedőkön, technikai olimpiászokon alaposan kitett magáért, dicsőséget hozva ezzel családjának, iskolájának. Maradj továbbra is ilyen nyugodt, figyelmes, jóindulatú ember, akinek segítségére bármikor számíthat környezete.

Hol folytatják tanulmányaikat?

Anda Tamás: Ipari Szakközépiskola, Komárom

Antal Enikő: Építőipari Szakközépiskola, Ógyalla

Antal Máttyás: Vidékfejlesztési Szakközépiskola, Dunaszerdahely

Lajos Botond: Műszaki Szakközépiskola, Komárom

Sándor Eszter: Bartók Béla Zeneiskola, Vác

Szalai Kristóf: Építőipari Szakközépiskola, Ógyalla

Sztyehlik Fanny: Selye János Gimnázium, Komárom

Banai Tóth Enikő

Három versenyen bizonyították tehetségüket a kis dunamocsi rovásírók

Tóth Rubina, Nagy Csaba és Csehi Tünde, második osztályos tanulóink méltón képviselték a dunamocsi alapiskolát a felvidéki *Ősi Tudás - XIV. Rovásírás-vetélkedő és Műveltségi Találkozó* körzeti fordulóján, melyet Ipolyszalkán rendezett meg a *Magyar Palóc Társaság*. Tisztes helytállásukat bizonyítja, hogy Tóth Rubina és Nagy Csaba bejutott az országos döntőbe, Gömörpéterfalára. A jelentkezők száma 2018-ban meghaladta a másfélszázat. Ez a siker azért is kiemelkedő, mert az alsó korcsoportban harmadikos, negyedikes diákoknak volt ajánlott a nevezés. A vetélkedőn résztvevő diákok gyarapodtak tudásban, gazdagodtak tapasztalatokban, élményekben részesültek, hiszen részt vettek rovásírási emléktábla avatáson és kézműves foglalkozásokon a tájházban Z. Urbán Aladár, a Magyar Palóc társaság elnökének vezetésével.

A következő versenyen szintén a három másodikos diák vett részt Budapesten. A színvonalas műveltségi és hagyományörző találkozót a budapesti *Zrínyi Miklós Általános Iskola*, és a *Forrai Sándor Rovásíró Kör* szervezte. A gyerekek ismét megállták a helyüket, és hazafiasan bizonyítottak, képviselve ezzel a Felvidéket és iskolájukat. Tóth Rubina korcsoportjában 3. helyezést ért el, és az értékelő bizottság neki ítélte az egyetlen különdíjat is. Kis rovóink becsületére válják, hogy egy évvel fiatalabbak voltak az összes többi vetélkedőtől. Megismerked-

hettek a két nagytiszteletű rovásírási kutatóval, Friedrich Klárával és Szakács Gáborral is. A díjak átadásában közreműködött a Magyarok Világszövetségének elnöke, Patrubby Miklós.

Május 18-án Rubina és Csaba Gömörpéterfalán, a *Felvidéki Ősi Tudás - XIV. Rovásírás-vetélkedő és Műveltségi Találkozó* döntőjében folytatta a versengést, melyre ko-

hogy a felvidéki magyar kis és nagy diákok megismerjék sorstársaikat, barátságok szövődjenek köztük ősi műveltségünk ékes bizonyítéka, a magyar rovásírás által. Az országos döntőbe jutás jutalma egy csodálatos történelmi tanulmányi út volt a gyerekeknek. Meglátogatták a szécsényi Kubinyi Ferenc Múzeumot, felfedezték a Forgách-kastélyban működő múzeum kincseit. Majd felmáshoztak a somoskői várra, a település föl-

magasodó vulkán csúcsra. Barangolásuk egészen a szépséges bazaltvízesésig vezetett. Felfedező körútjuk a füleki várban egy tárlatvezetéssel folytatódott. A vetélkedő után pedig történelmi séta várta őket a völgyben, ahol az Ősök vigyázó tekintete óvta őket.

A résztvevők és felkészítőjük Z. Urbán Aladárral.

rábban a körzeti fordulóból, Ipolyszalkáról bejutottak. A döntőben, a náluknál idősebb diákok közt becsületesen teljesítettek, és a középmezőnyben végeztek. Ez a nap a magyarságukhoz ragaszkodók, magyarságukért cselekedni, áldozatot is hozni tudók ünnepnapja volt! Megtettek minden tőlük telhetőt a sikerért, jól érezték magukat a felvidéki rovásírók sokasodó közösségében, s valamennyien nyertesnek érezték magukat! Hiszen gazdagodtak ezzel az ősi tudással, kiválóan teljesítették az országos döntő hangos olvasási és átírási feladatait, a magyarítás és rovásírás-émlékeinket tartalmazó feladatlapot hibátlanul megoldották.

Önmagában ez a vetélkedő nem volt cél, csak keret ahhoz,

Mindhárom verseny kapcsán köszönet illeti **Hum Attiláné Lídiát**, aki Magyarországról jár ide hozzánk, és a dunamocsi rovásíró szakkör vezetője, illetve az országos szintű *Forrai Sándor Rovásíró Kör* oktatója, amelynek Friedrich Klára és Szakács Gábor a vezetői. Ők ápolják Forrai tanár úr hagyatékát.

Szintén köszönjük, ezzel együtt gratulálunk **Tarr Nóra** osztályfőnöknek, aki a gyerekekkel nagyon intenzíven gyakorolt és készítette fel őket a megmérettetésre. Fáradhatatlanul szorgos munkájával kihozta belőlük teljesítőképességük legjavát!

A TÉVÉBEN SZEREPELT A VADVIRÁG CSOPORT...

Mégpedig július 5-én a *Kárpát Expressz* műsorában. A dunamocsi hagyományörzők Bényben vettek részt a *III. Népviseleti*

Fesztiválon, melynek célja, hogy sokszínű felvidéki kulturális örökségünkől merítve a régi népviseleteket népszerűsítse.

A Vadvirág a hétköznapi ruházattal képviseltette

magát, melyet a színpadon Szegi Ilona mutatott be a közönségnek, majd ugyanebben a viseletben a Szüret műsorát adták elő. A sok éneklő- és táncos csoport mellett üde színfoltot jelentett, és nagy sikert aratott a szerepjátzó produkció, melyből a nagyközönség a Magyar Televízióban láthatott ízeletét.

Dunamocs jó hírért a Vadvirág együttes széltében-hosszában terjeszti, szeptemberben Neszmélyre utaznak, ahol egy hagyományos taposómalom felavatásán a molnárság életét bemutató műsorral lépnek fel.

...ÉS VIRÁG CYNTIA

Aki tehetséges hegedűs, és – hogy mindenki tudja, kiről van szó – Visnyovszki Ilona unokája.

Cyntia a Muzsika TV-ben szerepel – mondhatni rendszeresen – többnyire a Horváth Tamással (Tommy) alkotott duóban, ahol Tommy szaxofonozik, Cyntia hegedül. A tévébe Sukola Tamás felvidéki műsorvezető, énekes segítségével jutott el, és legelőször 2017-ben, a *Felvidéki Mulatós Show*-ban karácsonyi zeneszámokkal lépett fel. A show házigazdája felhívta a figyelmet tehetségére, így áprilisban Somorjára hívták TV felvételre. Minden vasárnap, 12 órától

látható a produkció.

A másik Muzsika TV-s műsor, melyben szerepel, a csütörtökönként adásba kerülő *Fűre lépni Ihos*.

Sikere van, élvezi a zenét, fellépéseket vállal falunapokon,

esküvőkön is. Zenei fejlődését pedig nagyon komolyan veszi. Tapolcsányban, a konzervatóriumban végzős diák, gyakorol a párkányi zeneiskolában, és hogy a jövőjét nem csak egy lapra teszi fel, arra bizonyíték, hogy másodéves hallgatóként a Selye Egyetem magyar nyelv és irodalom szakára jár.

Újra aktívan kivettük részünket a Katedra versenyekből

Ebben a tanévben iskolánk felső tagozatos tanulói három magyar nyelv és irodalom Katedra-versenybe kapcsolódtak be. A csoportversenyben minden osztályból részt vettek. Mindhárom csapat sikeresen oldotta meg a levelező forduló feladatait, ezért részt vehettünk Duna-szerdahelyen az országos döntőn.

A Pénzes István Anyanyelvi Vetélkedőben kilencedik osztályos tanulóink: Sztyehlik Fanny, Antal Enikő, Szalai Kristóf a 6. helyen végeztek. Ezzel A Lázadók csapata búcsúzik iskolánktól, az anyanyelv szeretetétől azonban nem. Vidáman kellemes hangulatban oldották meg a versenyfeladatokat. A szó- és mondatalkotás különböző ötletes formáival találkoztak.

Az Irodalomverseny mindkét kategóriájában akadtak lelkes olvasni szerető tanulók. A kisebbek a Rumini c. meseregényt olvasták. Kétszer becsületesen el kell olvasni, hisz nagyon kacifántos, kiszámíthatatlan, sokszor összetett feladatokkal kell megbirkózni a versenyzőknek, ami alapos olvasás nélkül lehetetlen. A különböző képzet-társításokra gyorsan, szinte azonnal reagálni kell. Fül-

A Jómadarak csapata: Komáromi Tamara, Jezso Zsófia, Antal Enikő.

A Suli rabjai csapat: Rehák Zsóka, Bödők Levente, Fülöp Diána.

A Lázadók csapata: Antal Enikő, Szalai Kristóf, Sztyehlik Fanny, felkészítőjükkel, Bacskor Katalinnal.

löp Diána, Rehák Zsóka, Bödők Levente alkották a Suli rabjai csapatot. Duna-szerdahelyen nagyon szoros volt a mezőny, fél pontokon múlt a helyezés. Mindannyian örültünk a 4. helynek. A gyerekek folytatni szeretnék az olvasást, a rejtvényfejtést az elkövetkezendő tanévben is.

A második kategória csapata három osztály tanulóiból alakult: Komáromi Tamara, Jezso Zsófia, Antal Enikő. Ők az Indul a bakterház c. regényt olvasták, és négy rövidebb alkotást, melyek korosztályukról szóltak. A levelező fordulók megoldásához a filmet is meg kellett nézni. Nagyon pontosan, odafigyelve, részletesen minden apróságra emlékezve. A két művészi alkotást össze kellett hasonlítani, párhuzamokat, eltéréseket észrevéve. A Jómadarak csapat a 7. helyen végzett.

Mindhárom versenybe összesen 115 csapat kapcsolódott be. Nagyszerű dolognak tartjuk, hogy a társadalmunkban nem éppen népszerű olvasás mégis képes sok fiatal tanulót megmozgatni.

Bacskor Katalin

DUNAMOCSEKÉNT BIRMINGHAMBEN IS

Angliában egy csomó magyar él, köztük jó néhány dunamocsi is. A kiköltözés oka szinte minden távolra szakadt falubelinknél ugyanaz: a jobb anyagi körülmények keresése. Ifj. Csehi János tizenkét éve költözött családjával Angliába. Nem az ő választása volt, hiszen alapiskolás fiúként inkább szeretett volna a falujában, a rokonsággal, barátokkal maradni, biciklizni, Dunán csavarogni, horgászni. De menni kellett, és azóta szakmát tanult Angliában, dolgozik, kialakított egy önálló életformát Birmingham városában. Barátnőjével, Petrával július elején látogatott haza. Hogy a szülőföldje milyen erősen él szívében, párválasztása is bizonyítja: a hatalmas Birminghamben éppenegy komáromi lányt talált meg.

Hogyan képzeljük el ezt a Birminghamet?

Anglia második legnagyobb városa, az ország közepén található, Londontól 200 kilométerre. Több mint 1 millióan lakják. A birminghami embereket viccesen brummie-nak nevezik, és saját angol nyelvjárásuk van. Etnikailag nagyon színes város. A statisztika kevesebbet mutat, de nekem úgy tűnik, hogy legalább a 70%-a bevándorló, színesbőrű. Szinte előzőnlötték a várost és Angliát. Handsworth, ahol mi lakunk tipikusan bevándorló negyed. Talán az indiaiak vannak itt legtöbben. Aston a muszlimoké, ahol a híres Aston Villa focicsapat is található. De van kínai városrész, és sok a kevert negyed, ahol például lengyelek, románok és más nációk élnek együtt. Birmingham kerületeinek szerintem legalább a fele bevándorló negyed.

Maradjunk ennél a témánál kicsit, mi a tapasztalatod velük kapcsolatban?

Az indiaiak már évtizedek óta Angliában élnek, legtöbbször már a nagypapája is ott született. India angol gyarmat volt, ezért a szoros kapcsolat, mindig szívesen látták őket. Az indiaiak vállalkozó természetűek, szeretnek a maguk főnökei lenni, nem szeretik, ha parancsolgatnak nekik. Ezért üzletet nyitnak, vagy ha ez nem sikerül, akkor taxinak. Majdnem mindegyik taxis indiai, ez az ő bizniszük. Az ingatlanok 50%-a biztosan az indiaiak tulajdonában van, tőlük lehet kivenni az albérletet. Egyébként nem lusták, dolgoznak, építik a karrierjüket.

A muzulmán arabok is többnyire magukat munkáltatják. Éttermeket, büféket nyitnak. Ugyanezt teszik a szintén muzulmán pakisztániak is. Környékünkön csak

muszlimoknak van üzletük, angolnak szerintem egy sem. Már a lengyel üzletek is az övék, ami azt jelenti, hogy lengyel áruval van tele, lengyelek számára, lengyel eladóval, de a tulaj arab. Az arabok elég simlisek. Az utcán például rendetlenek, sze-

női ruhába, csadort tesznek a fejükre, és szálem alejkumot kiabálnak, hogy bevágódjanak az araboknál. Jól tudják, hogy a muszlimoknál az öt fő vallási parancsolat egyike az al-mizsnaosztás. A lopások száma is megnőtt, mióta ők ennyien bevándoroltak.

Jobbra ifj. Chehi János, Zámbo Leventével.

A lengyelek minden munkát elvállalnak. Ők dolgoznak a gyárakban, konyhákban, ők a kamionsofőrök stb. Nagy számuk miatt rengeteg a lengyel üzlet, ahol ők vásárolnak. Magyar kevés van Birminghamben, szlovák kicsivel több. A magyarok inkább Londonra specializálódtak.

Jó ez az angoloknak? Nálunk falun, nemrég még az is gyűttmentnek számított, ha valaki a szomszéd faluból jött, ott pedig az sem zavarja az angolokat, hogy az ősi brit városokban a muszlimok kerülnek túlsúlyba?

Az angolok nem szeretnek dolgozni. Az állam eltartja őket, rengeteg számukra a jóléti támogatás. A külföldiek dolgoznak az angolokra. A Brexit idején sok külföldi megjed, hogy kizsuppolás lesz a vége, de ezt egyszerűen nem lehet

metelni, mindent eldobálnak, de az otthonuk patyolat tiszta, ragyog a lakás, nincs egy morzsa sem. A muzulmánok elkülönülnek, saját világukban élnek, olyan, mintha nem is külföldön lennének. Az elkülönülés már az oviban látszik, a muzulmán lányok külön játszanak. Az arab nők az utcán kizárólag egymással beszélgetnek, a férfiak jobban vegyülnek a többi nemzettel.

A Romániából jött rengeteg oláh cigánnyal a munka szempontjából már más a helyzet. Ők koldulásból élnek. Már olyan profin csinálják, hogy a nők beöltöznék arab

megtenni, mert a külföldi munkaerő nélkül összeomlana Anglia. Vonaton, buszon, gyárakban, üzletekben, hivatalokban, kórházakban, mindenhol külföldiek dolgoznak, esetleg néhány angollal vegyítve. Én úgy látom, nem zavarja az angolokat semmi. Akárhány arab, indiai, vagy oláh cigány lehet az országukban, városukban. De azért egy házban, egy utcában, vagy negyedben nem szeretnek lakni velük, ezért külön angol városnegyedek vannak.

Angolok csak ott dolgoznak, ahol szerintük megéri. Például menedzseri, tehát vezetői állásokban.

Ha nem lehet belőle menedzser, akkor inkább az állammal tartatja el magát. A fiatalok zöme ezt csinálja. 17 éves korukig tanulnak, utána úgy 10 évig állami támogatásból élnek, aztán meg úgy gondolják, majd csak találnak valami munkát.

Egy szlovák vagy magyar bevándorló mihez kezd ott, hogyan tud megélni Angliában?

Az angol minimálbér 9 euró/óra, amit mindenkinek, tehát a külföldi munkásoknak is meg kell kapnia. Ez 1500 euró körül van havonta. A legtöbb persze nem a minimumot kapják, és megkeresik a 2000-2500 eurót. Öt év ott tartózkodás után a külföldieknek is járnak az angol szociális juttatások, amit sokan kihasználhatnak. Olyanra is van példa, hogy kiviszik idős anyjukat, hogy felvehessék rá a beteg támogatást, vagy azt is láttam, hogy a kint dolgozó apa az itthon maradt öt gyerekére folyamatosan ott szedte a családi pótlékot.

Az angolok nem lenézők, nem nagyképek. Türelmesek, segítőkészek az idegenekkel, még azokkal is, akik nem tudják a nyelvet. Nem mondják, hogy „Angliában angolul!”, mint nálunk a „Na Slovensku po slovensky”!

Te nem csak a munka világát tapasztaltad meg, hanem azt is, milyenek az angol iskolák, mivel kicsi voltál még, mikor kimentetek.

A tanítás színvonala Szlovákiában sokkal jobb, mint ott, és jobban odafigyelnek a gyerekekre. Angliában nem nagyon van szigor a tanárok részéről. Ki is röhögnék, ha a tanár mérges lenne, és fegyelmezni akarna. Nagyon tisztában vannak a gyerekek a jogaikkal. A magániskolákban, ahol fizetni kell, más a helyzet, sokkal magasabb a színvonal. Az állami iskolákba főleg a bevándorlók járnak, az angolok többnyire a fizetősökbe mennek.

Amikor 12 éve kimentünk, a mocsai iskolából egyik pillanatról a másikra becsöppentem egy angol iskolába, úgy, hogy két szót sem tudtam angolul. Néhány lengyel is járt az osztályomba, azokkal tudtam valamit a szlovák segítségével kommunikálni. Két évbe tellett, hogy valahogy megértsem a nyelvet, és ne bögve menjek minden nap iskolába. Négy évet jártam oda, aztán középiskolába mentem, három évre pincér-szakács tanulónak. Aki rö-

A ház, amelyben Csehi János lakik.

tön dolgozni megy külföldre, annak nehéz megtanulni a nyelvet munka közben, mert a kollégák sem angolok, és nem angolul beszélnek. Anyu ezért perfekt beszél oroszul, de angolul azért vannak hiányosságai. A barátnőm pedig az angol mellett lengyelül tud profi szinten, aki egy kaszinóban pincérnő.

A sulis után hogyan folytatódtak angliai kalandjaid?

A középiskola elvégzése után repülőtéren dolgoztam, a repülőgépek büfé kocsiját töltöttem fel. Aztán a Land Rover gyár következett, majd másfél évig Ausztriába mentem, szakácskodni. Ezután hazajöttem Mocsra, és próbaként bevállaltam a Foxconn gyárat Komáromban. Amikor megkaptam a 270 eurós első keresetemet, már mentem is vissza Angliába. Mostani cégemhez kerültem, ahol betanultam a targoncázásba, majd átkerültem kamionra, amin most is dolgozom.

Mire futja a fizetésedből? A megélhetés nem olcsó Nyugaton sem.

A legtöbbet a lakbér viszi el. Egy tipikus angol sorházban lakunk barátnőmmel, melynek a lakbérére 600 euró/hó. A kocsibiztosítása szintén nagyon drága, mikor én megvettem a kocsimat, aminek csak 1,2-es motorja volt, többbe került a havonta fizetendő biztosítás, mint a lízing. Úgy 200 euró volt. Ahogy telnek az évek, egyre kevesebb a biztosítás, de a havi 100 eurót mindenki kifizeti. Akinak gyereke van, tovább növekednek a költségek. Az anyasági szabadság ott csak 8 hónap, így 8 hónapos kortól a gyerekek bölcsibe járnak, ami 160 euró hetente. Csak az egyedülálló anyáknak állja az állam az összeg 70%-át. A bölcsiben reggel nyolctól este hatig vannak a gyerekek. Az iskola, ha nem magán, akkor ingyen van, csak a minden iskolában kötelező egyenruhát kell megvenni. De ezek az iskolák, ahogy mondtam, csak olyanok is.

Nem itthon töltöttél 12 évet, és még ki tudja, mennyit leszel távol.

Mit adott a külföld cserébe azért, hogy elszakadtál a szülőföldtől?

Senki sem jókedvűből megy ki külföldre. Mindenkit a jobb anyagi helyzet, esetleg a nyelvtanulás motivál. Én sofőr vagyok egy nagyüzemen belül. Meghosszabb kamionnal az árut, átcsatoljuk az én kamionomra a konténereket, és a megfelelő helyre viszem. Sokat megengedhetek magamnak, amire itthon nem is gondolhatnék, magasabb életszínvonalon, filléres gondok nélkül élhetek. Hétvégi szórakozáson, ha elmegy, mondjuk 200 euró, simán belefér. Lényegében ennyi, amit Anglia nyújt, ez tart kinn, semmi más. A kenőzés, horgászás amit annyira szeretek, egyelőre kimarad az életemből, de szerintem az még pótolható. Csak az időjárás ne lenne olyan szörnyű! Az ég vagy borús, vagy esik. A nyár, az extrém éveket leszámítva úgy egy hétig tart, azon kívül szinte mindig pulcsis, kabátos idő van.

A szóda dicsérete

A júliusban napvilágot látott hír, melynek kapcsán a témára felfigyeltünk, a következő:

A dunamocsi Retkes János és lánya Rebeka, Felvidéki Szikvíz márkanéven vállalkozást indítottak, mellyel életre keltették a nagypapa (dédpapa), Gurbicz Mihály hagyatékát. A dédpapa 1939-től az államosításig, Ebeden szikvíz készítésével foglalkozott, melyet Párkány környékén, illetve a híd 1944-es felrobbantása előtt Esztergomban értékesített. A házhoz szállításban segítségére voltak gyermekei, akik Szellő és Bandi nevű lovaikat bekötve vitték a friss szikvizet a vásárlókhoz.

A családi tradíciót újratemtő 21. századi vállalkozás ötletgazdája Retkes Rebeka volt, aki felfigyelt egy magyar kormány által kiírt pályázatra. Sikeresen pályáztak, az önrészt előteremtették, s azóta már fel is épült a szögyéni kisüzem, amely pillanatnyilag 10.000 palack töltését végzi. Szögyénre többek között azért esett a választás, mert az ottani vezetékes víz a szikvíz gyártására kitűnő mutatókkal rendelkezik, ami sajnós a dunamocsi vízről kevésbé mondható el. A nyár eleji nyitás óta fokozatosan kialakult a vevőkör, a terméket a Párkány körüli 50 km-es sugarú magyarlakta körzetben terítik.

Az 1,5 literes, ízlésesen kivitelezett szódáspalackokhoz az élelmiszer boltokban, illetve közvetlen rendelés útján lehet hozzájutni, de a Felvidéki Szikvíz már az éttermek italkínálatában is megtalálható. Dunamocson Szegiék boltjában, illetve a lenti üzletben vásárolható, de magánrendelők is éltek a lehetőséggel (pl. a Jókai pince), valamint a Retkes család szponzori felajánlásának köszönhetően már a DFC focistái is ezt fogyasztják. A család erkölcsi kötelességének érzi, hogy a magyar identitástudatot erősítő, támogatásra méltó fel-

vidéki rendezvényekre – cserkésztalálkozó, Martfeszt stb. – ingyenesen ajánlják fel a szikvizet: „Ennyivel a magyar államnak is tartozunk, amely nagylelkűen támogatta a vállalkozást.” – tették hozzá a tulajdonosok.

Most pedig jöjjön a szóda – vagy, ha úgy tetszik szikvíz –, na és a tőle elválaszthatatlan fröccs dicsérete, Retkes János tolmácsolásában:

„Régen a falut nem lehe-

tett elképzelni szóda nélkül. Tudták az emberek, hogy jön a kijelölt napon a lovas kocsis szódás. Ez volt az egyetlen üdítőital, a férfiak pedig egy kis bort keverték hozzá. A hűs fröccs remekül oltotta a szomjat a nyári melegben, és nem is szállt túlzottan a fejbe. Semmilyen vegyszert nem tartalmazott, mint a későbbi színezett üdítők. Még kivitelre is elegáns volt, rajta a gyártó nevével, címkéjével.

Üzemünkben a víz többféle szűrésen, csírátlantításon esik át, amitől friss, selymesen tiszta lesz. A szervezetre jótékonyan hat és nem befolyásolja a bor aromáját. A „bombicskás” szénsavazással nem születik igazi szóda, mert az csak egyszerűen szén-dioxidot vegyít bele. Jedlik Ányos, a szóda feltalálója nem ezt vetette papírra annak idején.

A borkultúra rohamosan fejlődik régiókban, Dunamocson és a többi bortermelő településen egyre jobbak a borok. A borkultúrának pedig a fröccskultúra is része, aminél lényeges, hogy jó minőségű szódából készüljön. Még az utolsó decijében is legyen erő, ami az üzleti szódáról nem mondható el.

Lényegesnek tartjuk, hogy felvidéki magyarok által előállított termék kerüljön a felvidéki magyarok asztalára. A számos fantázianév-javaslat helyett a legkézenfekvőbb nevet választottuk a szikvíznek, mely mindent kifejez. Aki a családi ebédnél az asztalra helyezi a palackot; aki baráti társaságban fröccsöt készítve önti a zamatos helyi borokhoz; aki kedvenc éttermében készített limonádéját kéri, annak a Felvidéki Szikvíz, egy cseppnyi életérzést jelent! Hol máshol ápoljuk a szódavíz fogyasztásának a hagyományát, ha nem a Felvidéken, ahol feltalálójának, a szímő Jélik Ányosnak a bölcsője ringott?” – foglalta össze Retkes János.

Retkes János lányaival, Dorottyával, Rebekával és Kincsővel.

Dunamocsi szódások

A II. világháború előtt Weisz Dávid készítette a szódát falunkban. Háza a Dunára merőleges kis utca, a Kövesdi-köz sarkán még ma is áll. Az épület első részében szikvizet és szénsavas üdítőitalt készítő üzemet működtetett. Nagy kerekű szódagép gyártotta az italt, melyet üdítő fejében időnként gyerekek hajtottak. A szódát és a krachedlis üveges üdítőt lovaskocsival hordta szét a faluban illetve a környező településeken. A kocsi házról-házra haladt, a vevők kolompszóra jöttek ki. Az üres üvegeket odaadták, helyette teli üvegeket vásároltak. A megfelelő minőséghez minden szódásnak saját szódásüveget kellett készíteni, ráfújva a gyár emblémáját. A Weisz Dávid féle üvegekből máig fennmaradt néhány. A harmincas évek végén kisteherautót vásárolt, mellyel segédje szállította az italt. A háború alatt megszülető zsidótörvények megtiltották az ipar üzését, 1944-ben pedig a többi dunamocsi zsidóval együtt már a Weisz házaspár élete került kockára, mikor erőszakosan elszállították őket. Weisz Dávid és felesége Auschwitzban halt meg.

A két világháború között Weiszék mellett egy másik szodakészítő üzem is működött Dunamocson. A Kozma családé volt, akik a Kis utcában laktak. A nevükkel ellátott üvegekbe töltötték az italt, melyből szintén maradt fenn néhány.

A háború után Kozmáék Magyarországra távoztak, akikről a szintén Kis utcai Sántha Béla vette át a szodasműhelyt. Sánthaék tevékenysége nem sokáig tartott, a kommunista hatalomátvétel után bevonták tőlük az iparengedélyt.

Az 1950-es években lehetőség nyílt a helyi szodásipar újraindítására, amit Nagy Sándor használt ki. A Kozma féle gépekkel szerelte fel Fő utcai házának egyik helyiségét, a másik helyiség az üvegek, szirupok tárolására, üvegmosásra, az adagológéppel való sziruptöltésre szolgált. A szirup a különféle ízű „málnák”-hoz kellett, melyeket szintén gyártott. Az árvíz után felépült Fő utcai új házat úgy tervezte meg, hogy az alagsor helyet nyújtson a szodás üzemnek is. Üdítőt itt már nem készített. A hagyományos szódásüveg mellett 5 literes fém palackok is forgalomban voltak, a 25 literes fém palackokkal pedig a környékbeli szövetkezetek igényeit látta el. Ő már nem hordta a terméket a vevőkörnek, hanem hozzá jártak az üveget tölteni. Még a környező településekről is, hiszen a környéken nem volt más szodás. Jó kapcsolatot ápolt a budapesti Frick Károly, zsidó származású szodás kisiparossal, a szükséges alkatrészeket az ő segítségével szerezte be.

A hagyományos kiszerelésű szóda ára jó ideig 60 fillér volt, majd 1 korona. Ezt az árat 1985-ben bekövetkezett haláláig megtartotta. Havonta a községi hivatal felé kellett elszámolnia, ahol leadta bevételének meghatározott hányadát. Halála után fia Sándor, az ezredforduló tájáig folytatta apja mesterségét.

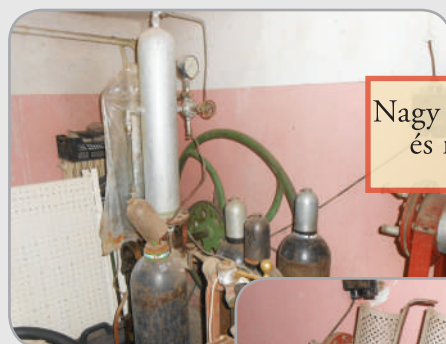
Néhány szót még a szodagyártásról. A szóda előállításához szodátöltő-gép kellett, mely a vizet és a

szénsavat megfelelő nyomáson összekeverte, majd a gépből töltőállványokon keresztül szódásüvegekbe töltötte.

A töltők úgy működtek, hogy fémhálós kosárba kellett behelyezni az igen vastag-falú szódásüveget. Az ólomfejú üvegen keresztül belepréselték a már kész szódát. Sokan emlékezhetünk rá, hogy Nagy Sanyi bácsi pincéjében elég hangosan működött ez a szodátöltő gép! A kocsmák egytől-egyig szódával árulták a bort, a vendéglők a hófehér damaszt asztal közepére szódásüveget tettek. Az a hír járja, hogy Nyugaton – például Németországban – ismét visszatért a damaszt asztalon tartott jó minőségű szodavíz szokása.

Eredeti szodásláda az üvegekkel, Nagyék portájáról.

Nagy Sándor szodátöltő és málnatöltő gépe.

Nagy Sándor, az utolsó dunamocsi szodás.

Amiről a kendők mesélnek

Szegi Ica néni gyűjtésének köszönhetően rengeteg szép kendő található falumúzeumunkban. Vannak köztük mindenféle fajták és mindenféle alkalomra valók. Akadnak még 100 évesnél jóval idősebb darabok is. Anyáink, nagyanyáink, dédnagyanyáink hordták valamikor, Ica néni pedig úgy gondolta, kiveszi őket a múzeum szekrényéből és megmutatja a nagyközönségnek. A közelmúltban tartott sikeres kiállítás létrehozóját kérdeztük a kendőkről, melyek nem egyszerűen színes textildarabok, hanem ha akarjuk, a régi paraszti világról, annak szokásairól árulnak el nekünk sok érdekeset. Az alábbiakban a Szegi Ilona által elmondottak olvashatók.

Az asszonyoknál a fejkendő elmaradhatatlan viselet volt. A kendővel bekötött fej a férjezett nők ismertetőjegyének számított. „Bekötötték a fejét”, ahogy ma is mondják. Régi fényképeken jól látszik, hogy minden asszony kendőt viselt. Ez volt a lányok és asszonyok között a mindenki számára látható megkülönböztető jel.

Hogy miért kellett az asszonyoknak kendőt kötni? Mert a frizurát afféle cicomának, hivalkodásnak vették, s ez a férjes asszonyhoz már nem illett. Meg az is elvárás volt, hogy ne a frizurával bíbelődjön, hanem kössön kendőt és szaladjon a dolgára.

A lányok hajadon fővel, leeresztett hajjal jártak, vagy befonták, hosszú copfot kötöttek, szalagot tettek bele. Ezt pedig a másik, máig fennmaradt kifejezésünk jelzi, a hajadonfőtt, mikor nincs a fejen semmi. Néha a lányok is tehettek kendőt, de csak például télen,

a hideg miatt. Ha a lány férjhez ment, kendő nélkül meg sem jelenhetett a faluban, templomban, mert megszólták. Az ifjú házasság eleinte fehér színű anyagot kötöttek fel, akár fehér hímzéssel. Később a gyári anyagok megjelenésével a színes, nyomott mintás kendők lettek divatosak.

A kendők nemcsak arról árulkodtak, hogy leány, vagy asszony-e az illető, hanem, hogy milyen korú, munkálkodik-e éppen, vagy ünnepnap van, sőt, hogy melyik faluból való. Ugyanis minden faluban másképp kötöttek a kendőt. Nálunk elől hegyes csücsökre, oldalt két hajtással, hátul hosszan lógva. A két hajtás a fülön megmaradt, mert a kendők ki voltak keményítve. Az izaiaiak ezzel szemben a homlokra hajtották be a kendő elejét.

A fejkendő színe jelezte az illető korát, a fiatal asszonyok világosat, színeset, míg az idősebbek

Mocsiasan, csücsökre kötött kendő, két oldalhajtással.

Nyáron, a porral járó munkákhoz – aratás, cséplés, takarítás – turbánkötést alkalmaztak.

Nyáriasan hátrakötött kendő.

Templomba járó, ünnepi bársonykendő.

egyre sötétebb színt választottak. Negyven éves koruk után teljesen sötétet hordtak, világosban ekkortól már meg sem jelenhettek. Esetleg volt a feketén valami nyomatott minta. Sokszor mondják ma a korosabbak, visszagondolva fiatal korukra, hogy ők az anyjukat, nagymamájukat, rokonágbeli nőket olyan öregasszonyoknak látták, pedig most már tudják, hogy akkor voltak 40-50 évesek. Ez azért volt, mert már negyven évesen beleburkolóztak a feketébe.

Az asszonyok otthoni kendőkészletében megvolt, hogy melyik való templomba, hétköznapra, munkába, melyik télre és nyárra. Télen hétköznap a parget- és szövetkendő, ünneplőként a gyapjúpamut-, bársony és kázmérkendő, nagy hidegben a belinerkendő dukált. Nyáron hétköznap karton- és delinkendőt, ünnepre selyemkendőt viseltek. Nagy ünnepeken a legszebb kendőket vették fel, évente talán csak háromszor-négyszer. Azért maradtak meg olyan szépnek, ahogy a múzeumban látható.

Emeljünk ki néhány jellegzetes kendőfajtát!

Menyecske kendő: a férjhez menés után hordták, de csak addig, amíg az első gyerek meg nem született. Virágos minták voltak rajta, de Mocson főleg a piros alapon fehér pettyest hordták legszívesebben.

Kázmír kendő: Mocson kázmér kendőnek mondták. Ünnepi jellegű volt, de vasárnap délután hordták, nem délelőtt a templomba. Vagy amikor valamelyik vásárba mentek.

Beliner kendő: Valójában „berliner”. Az asszonyoknak nem volt nagykabátjuk, ez a vastag kendő a kabátot helyettesítette. Volt kisebb és nagyobb formája, a nagy leért egészen a combig. A vékonyabb tavasszal, a vastagabb télen szolgált. Méretben és színben változatosságot mutatott, de a 80%-a mégis fekete volt.

Delin-, és a kékfestő kendő: Munkák végzésére használták.

A kendőket régen leginkább a vásárokon szerezték be, majd később, főleg a háború után, városi boltokban jutottak hozzá. A hatvanas években jellemző volt, hogy a külföldet járó falubeli hajósok hozták Mocsrá őket. Ezek a külföldi hajóskendők igazi selyem- és gyapjúkendők voltak. A gyapjúkendők a szivárvány minden színében pompáztak, voltak gyönyörű sárgák, pirosak, kék, zöldek.

Aztán a nyolcvanas években a legidősebb korosztály kivételével áttértek a sapkára, ma a kendőket már csak a nyakban, esetleg vállon hordják.

Menyecskésen hátrakötött kendő.

Téli kötés, a kendő egyben sál is volt.

Kázmér (kasmír) kendő.

Zöld beliner kendő.

Hajósok által hozott selyemkendők.

Egyházi és iskolai táborban is szórakozhattak gyerekeink

- AZ ISKOLAI TÁBOR

A tábor megszervezésének gondolata már több évvel ezelőtt megfogalmazódott a dunamocsi pedagógusok körében. Az idén az elgondolást tett követte, hiszen az iskola udvara egy héten át grunddá alakult át. Birtokba vették a „Pál utcaiak” és a „Vörösingesek” csapata. Az egész hét vezérfonala Molnár Ferenc nagyszerű regénye volt. A gyerekek napról napra ismerkedtek meg a regény hőseivel, belebújhattak a szerepekbe, nyomon követve ennek az örök érvényű ifúsági regénynek a cselekményét és üzenetét. Volt bunker építés, ének, játék, csata.

A főszervezők Banai Tóth Enikő és Tarr Nóra voltak, de az iskola többi pedagógusai közül is néhányan segítségükre siettek. A finom ebédről az iskola konyháján a szakácsnénik gondoskodtak.

Reméljük, hogy a résztvevő 20 gyerek szeptemberi élménybeszámolójából nem marad ki ez a hét sem. Jövő nyáron folytatjuk!

Tarr Nóra, tanítónő

Pál utcaiak névsora:

1. Vörös Panni
2. Vörös Dominik
3. Štepník Botond
4. Egyeg Fruzsina
5. Kelo Dániel András - elnök
6. Kúkola Erik
7. Mester Bálint
8. Peredy Médea Georgina
9. Sánta Áron
10. Tóth Dominik

Vörösingesek névsora:

1. Danázs Amina
2. Csehi Tünde
3. Bajkai Bence - elnök
4. Hlúgyik Dénes
5. Kúkola Viktória
6. Peredy Levente Zsolt
7. Tóth Regina
8. Tóth Kristofer
9. Lajos Laura
10. Vadkerti Bence

- A REFORMÁTUS EGYHÁZI TÁBOR

Gyülekezetünkben tizenegyedik alkalommal szerveztük meg a nyári tábor, melyen 33 gyermekünk és 13 ifis vett részt.

A napot lelkes énekléssel kezdtük a tábori zenekar kíséretével. Bargel Tamás hegedűn, Egyeg János gitáron és Dobai Kinga zongorán játszott.

Bibliai történeteink mondanivalójára egy bevezető jelenet hívta fel a figyelmet, amit Egyeg Emese és Bargel Tamás játszott. Egy állatkertbe kalauzoltak bennünket, ahol Gondos Géza gondozó és Gugu majom tanulságos történetein keresztül a hét programja, az „Állati küldetés” vált világossá: Isten küld, hogy

- segíts, mert Ő megsegít
- hagyatkozz rá

- fogadj szót Neki
- hozd helyre kapcsolataidat
- örülj együtt másokkal

Az állatok főszereplésével (teve, fürjek, szamár, disznó, juh) játszódó bibliai történeteket az ifisek változatos módon (üvegszínházzal, interaktív játékkal, colstokkal, árnyjátékkal és vetített képekkel) adták elő.

A nap kihagyhatatlan játékát a métát további csoportos játékok egészítették ki. Természetesen idén is nagyot fürödtünk a párkányi strandon. Vasárnap pedig egy kis ízelítőt adtunk a tábori hangulatról és a tanultakról a szülőknek és a gyülekezetnek, így köszönve meg a sok-sok finomságot, mellyel elhalmoztak bennünket.

Vezetők: Simon Emese, Kovács Zsuzsanna, Bargel Tamás, Antal Enikő, Szalai Kristóf, Dudás Rebeka, Dobai Kinga, Kele Fanni, Szttyehlik Fanni, Nagy Ádám, Egyeg

Az egyházi táborozók.

János, Bargel Dávid, Egyeg Emese.

Résztvevők: Csehi Tünde, Hlúgyik Dénes, Jóba Emma, Jóba Péter, Pusztai János, Sántha Áron, Styepnyík Bontond, Szalay Sára, Zámbo Báborka Jázmin, Zámbo Géza, Zsemle Viktória, Vasas Máté, Egyeg Fruzsina, Gunyis Ákos, Kukola Balázs, Kürthy Ádám, Lestár

Lilla, Nagy Kristóf, Peredi Abigél, Tóth Regina, Varga Zalán, Vörös Panni, Zámbo Hunor Zsombor, Bargel Simon, Csehi Krisztián, Keló Dániel, Kovács Gulyás Lili, Kovács Kitty, Kocsis Ádám, Kocsis Dóra, Lajos Ábel, Vörös Csenge.

Dobai Sándor, lelkipásztor

ÁDÁM ÉS DOMINIK IS BAJNOKI CÍMET ÜNNEPELHETETT

Csapat-, illetve egyéni sportágakban sok dunamocsi fiatal szerepel, de csak a töredékük élheti át, hogy bajnoki aranyat akasszanak a nyakába. Kocsis Ádám és Vörös Dominik részesülhetett ebben az örömben, mindketten bajnoki aranyérmes focicsapat tagjai voltak.

Kocsis Ádám: A komáromi járási bajnokságban, Hetény-Marcelháza néven szereplő csapat U-15-ös korosztályában játszott. A meccseket Marcelházán játszották, edzésre hetente kétszer járt. Legtöbbször csatár posztján vetették be, s 4 góllal vette ki részét a sikerből.

Vörös Dominik:

A Nyugat-szlovákiai bajnokságban szereplő Komáromi FC U-9-es csapatának tagja. A KFC legnagyobb ellenfelei Gúta, Párkány, Nagymagyar, Galánta, Vágsellye voltak. Dominik két fronton is helytáll, mivel a dunamocsi kölyökcsoportnak szintén oszlopos tagja. Hétfőn és szerdán komáromban edz, kedden és csütörtökön itt-hon. Csak a vasárnapja szabad, mert pénteken a KFC-vel, szombaton a DFC-vel játszik meccset. Komáromi bajnoki címe mellett elismerés illeti góltermelése miatt is: a KFC-ben 25 góllal, a DFC-ben 49 találattal lett házi gólkirály.

Nemzeti ereiklyéinktől az Orbán Viktorral való kézfogásig

A *Nemzeti Összetartozás Napja* alkalmából a Rákóczi Szövetség több száz külföldi magyar tanulót látott vendégül Budapesten és más városokban. Mi tizenhatan utaztunk, két pedagógus kísérel. Hazatérésünk után elmondhatjuk, hogy csodálatos volt az a két nap, amelyet Budapesten és Oroszlány városában töltöttünk.

Az Országház megtekintése szinte álomszerű volt, a Szent Korona ma is minden magyart összekötő szilárd kapocs. Együtt elénekeltük nemzeti himnuszunkat és a Tavaszi szél vizet áraszt című dalt a Magyar Rádió Gyermekkorúszával, ami olyan jól sikerült, hogy maga a tapasztalt kórusvezető is meghatódott.

Az esemény rangját jelezte, hogy megjelent rajta Orbán Viktor, Magyarország miniszterelnöke. Bábi tanító bácsi észrevette, ahogy jön le a lépcsőn, s kihasználva az alkalmat odasietett hozzá. A miniszterelnökkel kezét fogtak, néhány mondatot udvariasan beszélgettek, amit szerencsére videón is sikerült megörökítenünk.

A dunai sétahajózást a megcsodált épületekkel kapcsolatos érdekfeszítő ismertető színesítette.

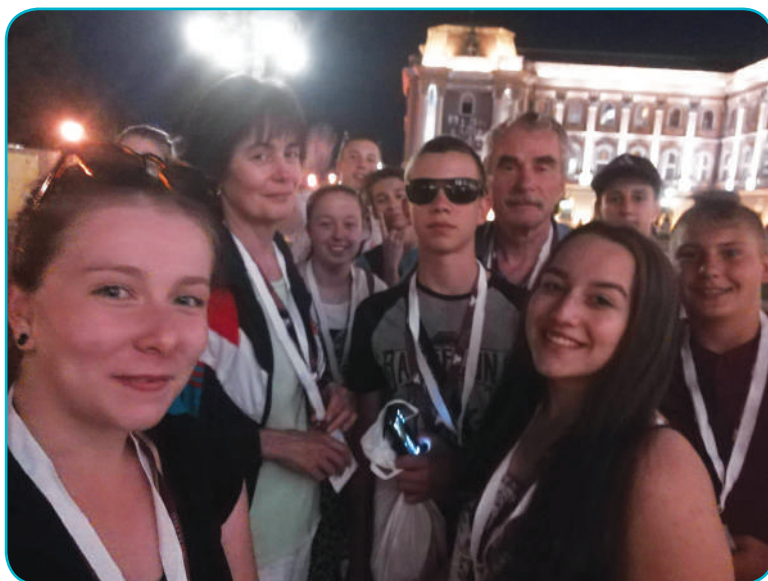
A második nap délutánján Oroszlány városába voltunk hivatalosak. A sárospataki *Nyolckor Színház* lenyűgöző előadása Trianon fájdalomra mutatott rá. Az oroszlányi polgármester, a Hídverő faluk nevében szóló izsai polgármester, és a Rákóczi Szövetség alelnöke ünnepi beszédükben rámutattak a trianoni döntést követő igazságtalanságokra.

Köszönjük ezt a két felejthetetlen napot Magyarország kormányának és a Rákóczi Szövetség lelkes programszervezőinek.

Antal Enikő, Sztyehik Fanny, 9. osztályos tanulók

Bábi Tibor tanító bácsinak sikerült kezét fogni, és kicsit elbeszélgetni Orbán Viktor miniszterelnökkel.

EMLÉKEK A DUNAMOCESI REFORMÁTUSOK ÉLETÉBŐL

- A reformáció 500-ik évfordulójának tiszteletére -

- 3. befejező rész -

A REFORMÁTUS ISKOLA LÉTSZÁMA ÉS NAPIRENDJE

1945 előtt két iskola volt a faluban, a református és a katolikus. A fennmaradt adatok szerint a reformátusban az 1865/66. tanévben 42 fiú és 29 lány járt az iskolába, a következő két évtizedben pedig folyamatosan 100 fő körül mozgott a létszám. Az 1890-es években 150 körül, majd a századfordulón 200 tanuló fölé kúszott, s ezt a 150-200 fős szintet tartotta egészen

az 1944-es megszűnéséig. 1944-ben a front miatt függesztették fel a tanítást, de aztán többé nem nyílhatott meg, először a beneši dekrétumok magyar iskolákra vonatkozó tilalma, majd az iskolák kommunista államosítása miatt.

A református iskolába télen nyolc órára, nyáron hétre kellett menni. A nap úgy kezdődött, hogy először a templomba vonultak imára, énekre, rövid prédikációra, majd vissza az iskolába, ahol délig folyt a tanítás. Szünetekben az udvaron játszottak kidobóst, ugráló kötelezést, rongylabdás focit. Ebédre hazamentek, majd a délutáni tanítás négyig tartott, de ilyenkor már csak háztartás-tant, kézimunka és hasonlókat tartottak. A déli szünet nélküli, egyhuzamban való tanítás mellett 1940-ben döntött a presbitérium, de a szombati tanítás továbbra is megmaradt.

Az iskola utolsó másfél évtizedében Bíró Camilló, Kornó Ilona, Fekets Ella és Fekets Margit voltak a tanítók. Példának okáért az 1937/38-as tanévben az osztályok elosztása a következő volt: 1-3. évfolyam Fekets Ella igazgató-tanítónő, 4-5. évfolyam Kornó Ilona tanítónő, 6-8. évfolyam Bíró Camilló tanító.

EGY EMLÉKEZETES PEDAGÓGUS: BÍRÓ CAMILLÓ

Bíró Camilló 1931 és 1944 között tanított Dunamocson. Tanítványainak beszámolóí szerint szigorú, katonás pedagógus volt, ami járásán, tartásán,

Bíró Camilló a régi tanító-lakás előtt, amely a mai "Môj Obchod" helyén állt.

A tanító lakás kertjében.

tanítási stílusán is kifejeződött. Mikor magyarázott, hátul kellett tartani a kezeket és egyenesen ülni. „Vállat hátra!” – adta ki a vezényszót. A szigorra akkor nagy szükség volt, hiszen akár negyvenen ültek az osztályban. Emellett barátságos ember volt, gyakran malmozott a gyerekekkel, az egyik játékos tarkababbal, a másik kukoricaszemekkel játszott.

A fotókon látható hosszú tanítói ház már régóta nincs meg, a Jednota kocsmá épült a 60-as években a helyén. Az iskolától a Fő utcáig református porta volt, a tanító kertje egészen az iskolaudvarig nyúlt, át lehetett járni köztük. Két tanítói ház állt egymás mellett, melyek eleje a Fő utcára nézett. „A Rektor úr és a Tekintetes asszony nagyon szerették a kertet. Tele volt gyümölcsfákkal és szép virágokkal, néha az iskolás gyerekek is mentek oda segíteni. Nagy szőlész, gyümölcstermesztő volt.” – mesélték régi tanítványai Bíró Camillóról.

A REFORMÁTUS ISKOLA TANÍTÓI:

Sós József (rektor) 1867-ig
 Kassa János (rektor) 1868-1887
 Hordó József 1870-1877
 Ferró Mihály 1877-1882
 Kazó Imre 1882-1885
 Németh Gyula (rektor) 1886-1894
 Gulyás Ferenc 1887-1888
 Bese Kálmán 1888-1890
 Borbély Ferenc 1890-1891
 Palicska Géza 1894-1899
 Fekets László (rektor) 1894-1929
 Cirbusz János 1899-1901
 Szányi Etel 1901-1903
 Jónás János 1903-1904
 Kornó Ilona 1904-1941
 Kornó Rózsa 1904-1906
 Kovács Erzsébet 1906-1907
 Újvárosi Ida 1907-1910
 Cseh Karolin 1911-1919
 Fekets Ella (rektor) 1920-1944
 Nagy Benő 1929-1930
 Cziike János 1930
 Bíró Camilló (rektor) 1931-1944
 Kovács Ida 1932
 Fekets Margit 1934-1944

A tanító lakás kertje: szemben a Fő utca házai.

MIÉRT HIÁNYOZTAK RÉGEN A GYEREKEK?

Néhány érdekes régi feljegyzés a diákok hiányzásával kapcsolatban:

1880. április 29. Bartal Rezső tanfelügyelő a következőket jegyezte be az osztálykönyvbe: „A tanév ugyan szeptemberben kezdődött, de az első két hónap-

ban a tanulók kimaradása olyan tömeges volt, hogy a naplóba nem jegyeztetett be a mulasztás, ennél fogva korainak tartom a felsőbb osztályoknak már április elején való beszüntetését. Az alsóbb osztályok iskoláztatása is oly hiányos, 90 tanköteles közül a tanfelügyelői látogatáskor csak 40 volt jelen.”

Hasonló bejegyzés 1937-ből:

„A tanfelügyelő a félévi szünetre vonatkozólag a következő határozatot terjesztette be a tanfelügyelői hivatalnak. Üdvös lenne az évközi szünetek megrövidítése és a tanévnek június elején való befejezése, tekintettel arra, hogy az iskolás gyermekek téli szünete a szülőknek teher, mert a legtöbb helyen egy szobában húzza meg magát az egész család, s örül a szülő, ha gyermekeit iskolába küldheti. Tavasszal, illetve júniusban már a nyolc éves gyermeknek is hasznát veszi. Számtalan szülő panasolja, hogy minek van a téli szünet, amikor a gyermek tanulhatna, és semmi hasznát nem veszik, csak alkalmatlankodik. Ne töltsék adjanak szünetet, hanem akkor, amikor a gyermeknek hasznát vehetik.”

FEKETS LÁSZLÓ KESERŰ BÚCSÚJA

A Fekets tanító dinasztia feje, Fekets László, az apa volt. Nyugdíjba vonulása kapcsán lánya Fekets Ella – láthatóan sértetten – a következőket jegyezte fel:

„Az 1929/30-as tanévben a dunamocsi református elemi népiskolában változás állott be, mivel Fekets László kartárs, ki ezen iskolánál 1894 óta, mint kántortanító működött, nyugdíjba ment. 36 évet töltött el ezen iskolánál és egyháznál, mint kántortanító. Legidősebb tanítványai ma 44-48. életévükben vannak, kik kivétel nél-

kül odaadó szeretettel és tisztelettel emlékeznek meg öreg, ősz tanítójukról.

Azonban annál szomorúbb képét láttuk annak, hogy a vezetőség, mely a református iskolában és egyházban a lelkészből és a presbitériumból áll, csak egyetlen szóval sem emlékezett meg az őszfűrtös tanító 36 évi működéséről. Elbocsájtották, mintha nem is lett volna.

Kartársunk lelkében ez a mostoha elbánás nyomot hagyott volna, de a jó Isten oly természettel áldotta meg, hogy az ilyen formalitásokon túleszi magát, s egy kézlegyintéssel elintézettnek tekinti. Családjára való tekintettel, mint öreg nyugdíjas itt telepedett le, s jó modora, kitűnő humora még mindig oly vonzó erővel bír, hogy mi boldogok vagyunk, ha körében lehetünk.”

Ez a fotó a szöveghez képest jóval később készült, de talán ezek a gyerekek sem mentek iskolába időnként, ha otthon segíteni kellett. Csehi Béla cséplőgépe. A dobon Csehi Zoltán és Zámbocki József, a gép előtt Csehi Béla, Csehi Béláné, Csehi István.

Fekets László tanítványaival.

20 ÉVES OSZTÁLY- TALÁLKOZÓ

„Azok az órák vissza már nem jönnek, de e falak közt újra élhetők,
Hát fogadjuk meg, hogy újabb 5 év után,
találkozunk, bármit hoz az idő!”

Az iskolák egyik legszebb hagyománya, hogy az elballagott, elbúcsúzott diákok 5 évenként osztálytalálkozót szerveznek. A tovatűnt évek után mindig nagyon jó érzés újra találkozni és felidézni az elszállt iskolai évek megannyi szép emlékét. A nyári szünidő közepén egy röpké délutánra az alapiskola bezárt kapui kinyíltak Dunamocson is. 20 év után újra beülhettünk a régi padokba, az osztályfőnököt, Vörös Eszter tanító nénit pedig ugyanolyan szeretettel és tisztelettel fogadtuk, mint régen. Azonnal kezdetét vette az időutazás: felelevenítettük a régi közös élményeket, diákcsínyeket,

osztálykirándulásokat, majd következett a feleltetés: egyesével számoltunk be családjainkról, munkánkról, sikereinkről. A tantermet elhagyva megkerestük a tablónkat, amelyről sok mosolygós fiatal arc tekintett vissza ránk. A rendhagyó osztályfőnöki óra után átvonultunk a Simsik Wellness-be, ahol bográcsozás és grillezés mellett egy felhőtlen, éjszakába nyúló kellemes délutánt töltöttünk el. A hangulat fokozódásának köszönhetően az esti pezsgőzést és fürdözést sem hagyhattuk ki. Ezúton köszönjük Simsik Ili néninek az odaadó fáradozását és a helyszín biztosítását.

Jó érzés volt közösen nosztalgiázni azokról az évekről, amelyek minket egységgé, egy igazi összetartó, vidám csapatná kovácsoltak, és azóta is összetartanak.

Résztvevők: Egyeg Szabina, Jókai Zoltán, Klimáček Péter, Lajos József, Lajos Tamás, Miklós Tamás, Simon Lilla, Simsik Attila, Tóth Zsigmond.

Hiányzók: Novotný Csaba, Szalai Kornélia, Tárnok Irénke, Vasas Béla.

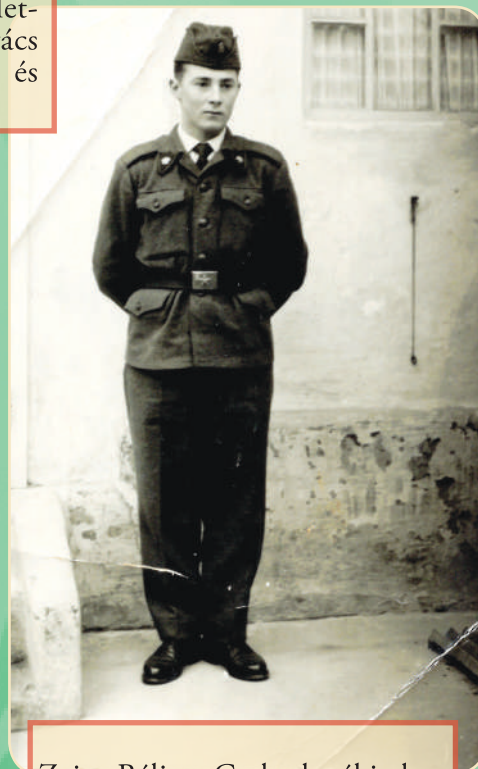
Simon Lilla és Egyeg Szabina

Dunamocsi retró - emlékképek a közelmúltunkból III.

Felborult tank a parókia előtt 1947-ben, mellette Antal Kálmán, Kovács György, Antal Sarolta és Kovács Károlyné.

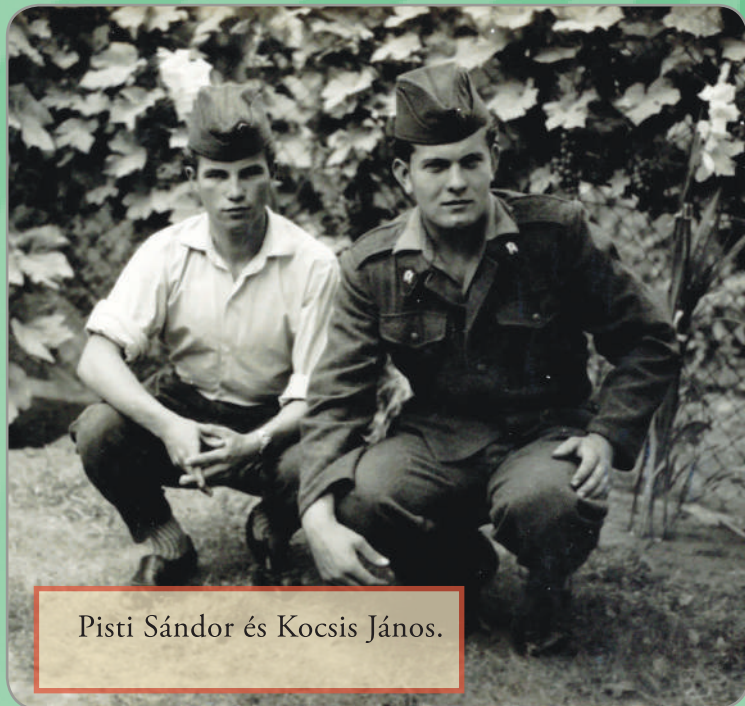

Zajos Bálint, Csehszlovákia leg-távolabbi pontján, Ašban.

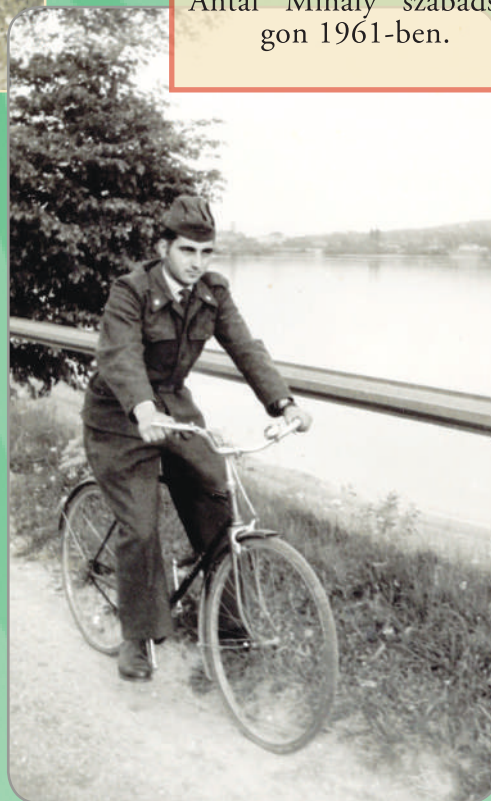

Jobbra Bábi Kálmán, aki 1953-ban kezdődő katonaidejét fegyveres szolgálat nélkül, kényszerből Karviná szénbányájában töltötte. A kuláknak nyilvánított család nehezen lépett be a szövetkezetbe, ezért sújtotta őt a büntető jellegű elbánás.

Antal Mihály szabadságon 1961-ben.

Pisti Sándor és Kocsis János.

Tábor, Csehszág. Magyar katonák között balról a negyedik Tóth Gyula.

Az 1918-ban kivándorolt Csehi Gizella és Jolán amerikai leszármazottai 1968-ban. Zámbóki József ül köztük fehér ingben, aki egy évig náluk tartózkodott. Amerikai keresetéből autót vásárolt.

1974, Kele Sándor motorral, Kele Géza pedig családjával az Iskola utcában épülő házánál.

Az iskola építése 1964-ben. A hatvanas évek elejének cseréptetős házai mellett furcsán hatott a kétemeletes, lapos tetős monstrum. Bugár Józsi és Ence, a falu bolondos lakói arra jártukban így kommentálták a furcsa látványt:
– Egy elemet. Még egy elemet.
– De minek az elemet, ha nincs rajta tető.

A Jednota bolt (mai Gorilla Pub) belső tere a hatvanas években. Az eladó Bacskor Gyuláné, a vásárló Lajos Sándor.

Nincs Gombaszög dunamocsiak nélkül

Pajta színház, Folkszöget, Chill sátor, Labirintus udvar, Szifon terasz, Rezegtető sátor, Kata-pult csak néhány a gombaszögi nyári tábor helyszínei közül, ahol mindenki megtalálhatta a számára kedves elfoglaltságot. Ez a kreativitás nem csak a helyszínek elnevezéseiben nyilvánult meg, hanem a tartalomban is, amivel a helyszínek fel voltak töltve. A sok előadó, akik a táborlakókat szórakoztatták, a legtehetségesebbek közül valók. Igazán nincs okunk aggodalomra, ha fiataljaink ilyen környezetben lazítanak, kötnek új barátságokat, de gondoltak a legkisebbekre is, akiknek a Gombaszi nyújtott szórakozási, ismerkedési lehetőséget. Sok kisgyermekes család is jelen volt, és az idősebb korosztály is képviseltette magát ami talán még inkább hozzájárult a családi légkör kialakulásához, ami mindenkit vissza csábít a jövőben is.

És ami a mi szempontunkból a legfontosabb: mindez nem jöhetett volna létre, ha nincsenek a dunamocsiak! **Orosz Örs** érdemei vitán felül állnak a tartalmában kiüresedő, fizikai értelemben pusztuló tábor elmúlt tíz alatti felvirágoztatásában. Szívét lelkét beletette az ügybe, kézjegye mindenhol ott van Gombaszögön. Mellette áll, segíti őt munkájában édesapja és egész

családja, de rajtuk kívül számíthat a falubeliekre is. Mi lett volna például a nagykonyhával ha **Püsky Rózsa**, **Csontos Katalin** és **Csontos Kinga** nem állja ott a sarat egy héten át. Keményen dolgoztak, 200 szervezőnek és vendégnek készült naponta a gulyás, hentes tokány, paprikás krumpli, ricsa, vargabéles, pecsenye és más egytálételek. Vagy mi lett volna a táborozókkal, ha

Visnyovszki József nem lett volna szinte folyamatosan bevetésen. A sok-sok helyszínen, vízen, gázon, berendezésen mindig akadt valami javítani, megkötni, meghúzni, elvágni való.

Ilyen nagy rendezvényt sikerre vinni csak sok-sok ember áldozatos munkájával lehet, s erre a sikerre Dunamocs is büszke lehet.

AKIK ELŐSZÖR LETTEK ÖNÁLLÓ GAZDÁK A RENDSZERVÁLTÁS UTÁN

- Beszélgetés Lajos Andrással és Lajos Lászlóval -

Ha a kabátot rosszul gombolja valaki, akkor nincs mese, újra kell gombolni azt. 1948 után a földek államosításával, gazdáktól való elkobzásával nagyon elgombolták mezőgazdaságunk kabátját, amit 1989 után a tulajdonviszonyok visszarendezésével próbáltak újragombolni. Míg a háború után a falu lakosságának nagy része a földjéből élő magángazda volt, addig a visszakapott lehetőséggel a szövetkezeti tagok közül alig élt valaki. Nem csoda, mert közben eltelt 40 év, megszakadt a folytonosság, és a ma már jelentéktelennek számító 5-10 hektárokkal, gépek, épületek, szaktudás nélkül nem lehetett sokat kezdeni. De volt, aki megpróbálta, s a kis családi birtokot bérletekkel egészítve ki, működőképes gazdaságot hozott létre. A Lajos testvérpár, András és László társukkal Persei Jenővel elsőként léptek erre az útra a faluban, s 25 évig a magángazdák rögzös útját járták. Ma már nyugdíjasok, 2015 óta csak a családi földeket művelik. Őket kérdeztük, hogy milyen volt közvetlenül a rendszerváltás után gazdálkodónak lenni, és megérte-e ez a két és fél évtized.

Minden kezdet nehéz, különösen egy teljesen új életformába belevágni. Hogyan lettek szövetkezeti bémunkásból saját lábón álló magángazdák 1990 táján?

1989-ben óriási változás jött nem csak a politikában, de a mezőgazdaságban is. Megváltozott az addigi gazdálkodási rendszer, és volt, aki menekülni akart a földektől, más meg szerezni akart. Addig csak a szövetkezetek és az állami birtokok kezén voltak földek. A szövetkezetek a tagság földjeit használták, de az állami birtokok a volt grófok, egyházak és más nagybirtokosok elkobzott birtokain alakultak.

A moci puszta környéke esztergomi érseki birtokként a katolikus egyházá volt. A 40 évig azon működő állami birtok a rendszerváltás után nem lehetett hosszú életű, mert az egyház visszakövetelte magának a vagyont. De egy ideig még nem dőlt el, hogy földjeit ki művelje tovább. 1990-ben hírt vettük, hogy a földeket szívesen kiadnák. Kapcsolatba léptünk Volařík igazgatóval, és 1990-ben szerződést kötöttünk velük. Úgy álltunk hozzá, hogy vagy sikerül, vagy nem. A faluhoz közeli 73 hektárt vettük bérbe, a moci puszta felső részét az állami birtok egy évig még tovább használta. Mivel semmi gépünk, felszerelésünk nem volt, mege-

gyeztünk az állami birtokkal, hogy a művelésbe besegítenek, mi csak kijártunk oda időnként felügyelni a munkát. 1992-93-ban mindhárman kiléptünk a szövetkezetből, és együtt vállalkoztunk tovább. Jenci 1999-ig gazdálkodott velünk.

szövetkezet nem nagyon nézte jó szemmel a kilépésünket, a döntésünk miatt sokak rosszállását éreztük akkor. De azóta tudjuk, hogy jól döntöttünk, már csak azért is, mert hol van már a szövetkezet! Várható volt a szövetkezet szétválásakor, hogy nem fog menni külön, tönkre

is ment mind a négy. Akik bent maradtak, mehetek később dolgozni máshová, hosszú kálvária kezdődött számukra a munkahelyekkel. Mi, ennek szerencséjére nem lettünk kitéve.

Gépek nélkül nem lehet gazdálkodni. Hogyan teremtték meg a semmiből a szükséges mezőgazdasági gépparkot?

A Lajos házaspár az unokákkal.

1993-ban a Földalaphoz kerültek a földek, ekkor velük kötöttünk szerződést, majd miután az egyház elrendezte a földtulajdon kérdését, és a vagyont visszakérült hozzájuk, 1994-től velük léptünk szerződéses viszonyba. A bérlet ettől kezdve ötévente kellett meghosszabbítani Nagyszombatban. A moci pusztai részt mi műveltük, a többi volt állami birtokrészt pedig Volařík, Bottka és más gazdálkodók.

Ehhez járultak még a családi földek is.

Gazdálkodási szempontból az nem jelentős, csak 20 hektár. A

A gépek hiánya miatt sokan kerültek patthelyzetbe a kilencvenes években. Hozzájutottak ősi jussukhoz, de művelni nem tudták. Az állami birtok megszűnésekor a volt dolgozóknak is osztottak 5-10 hektáros parcellákat a moci pusztán, aztán gépek hiányában nem tudtak vele mit kezdeni. Jöttek Karváról biciklivel, és csak nézték a földet, vakták a fejüket. Próbálkoztak bérműveléssel, egy ideig még kínlódtak, aztán mindegyik kigazda feladta. Szinte minden faluban eladták, vagy bérbe adták ezeket a kisbirtokokat. Mocson 70 áras, 1 hektáros parcellák vannak, és úgy, hogy „csináljá-

tok meg a miénket is a gépeitekkel” – hosszú távon nem lehet létezni. Odaadták valakinek idővel.

Mi 1992-ben egy Zetor 7745-ös, első meghajtású új traktort vettünk pótkocsival Dunaszerdahelyről. A komoly munkákat ezzel lehetett végezni. Volt még egy szintén 1992-es szerzeményünk Búcsról, egy Crystal 120-as. Ezután az állami birtok gépeit már csak vetésnél kellett igénybe venni egy ideig.

A szövetkezetből kilépők 1993 decemberében kapták meg a vagyონrészüket. Mi egy öreg traktorhoz, néhány géphez, és a búcsi út melletti raktárhoz jutottunk hozzá. A raktár felét lebetonoztuk a termények tárolására, de a kaput sajnos csak pár év múlva cseréltük ki biztonságosabbra, egy betörés után. Elvitték a hegesztőt, a mosót, az egész szerzőkészletet, amivel éppen a lerobbant Crystal traktort szereltük. Utólag már mosolygunk rajta, de akkor tragédiának számított.

Fokozatosan jutottunk hozzá a többi fontos géphez. Vettünk permetezőt, kombinátort, símát, 1995-ben egy használt 514-es kombájnt, búza és kukorica vetőgépet. Ekkor már a moci puszta felső részét is használtuk. A moci puszta majdnem 200 hektár, amiből úgy 20 hektár szinte terméketlen homokdomb.

2007-ben egy John Deere traktort vettünk, mert a régi búcsi Crystal már teljesen használhatatlan lett. A géppark a szárnyas permetezővel, műtrágyaszóróval, ekével,

tárcsákkal, hengerrel, a kombájn három adapterével vált teljessé.

Mivel bérelt földeken dolgoztak, ki voltak téve a bérbeadó akaratának, gyakorlatilag mindig csak öt évre tervezhettek előre. Könnyen mentek az öt évenkénti bérletmegújítások a katolikus egyházzal?

Majdnem az egész család.

Alapvetően együttműködő volt Nagyszombat, de azért a bérleti díjat minden ciklusban megemelték, és nem csak az infláció mértékében. Az állandó emelés még ma is jellemző, mikor már nem mi béreljük

Lajos László a csikófogú kukoricát szemrevételezi.

a moci puszta. A mai bérlő állítólag majdnem a dupláját fizeti annak, mint amit mi 2015-ben, az utolsó évünkben. „A papzsák nem telik be soha” – tartja a mondás.

Azért akadtak zökkenők is az együttműködésben. 1996 volt a bérlet szempontjából a legválságosabb év, amikor Mečiar időszakát éltük, s ment a földek osztása a saját embereknek. Idegenek járták a határt, figyelték a földeket, s hamarosan a szerződést Nagyszombat felbontotta. Csak 30 hektárunk maradt. Új gazdálkodási módokon kezdtünk gondolkodni, mert ekkora földön csak a kertészkedés kifizetődő. Valami barti társaság kapta a moci puszta, de éppen abban az évben különleges volt az időjárás. Annyi eső esett, hogy az övékét teljesen ellepte a gaz. Fotókat küldtünk a papoknak, hogy nézzék meg a gyalázatos állapotokat. Kijöttek, körülnéztek, és nagyon nem tetszett nekik. Felbontották velük a szerződést, visszakaptuk a földeket, de rettentő munka volt rendbe tenni. Kivittük akkor anyánkat körülnézni, bevittük a föld közepére, de a két méteres gatzból nem láttunk ki. A szárazúzó nem bírt benne menni, jó párszor tárcsázni, hengerezni kellett, két évig kínlódtunk vele, míg rendbe jött. Olyan volt ez akkor, mintha újra a nulláról kezdtük volna. Annyit engedtek, hogy a következő évben nem kellett bérletet fizetni. 1997-ben a PNZ került csődhelyzetbe, majdnem elúszott a pénz a leadott terményekért, de aztán szerencsére sikerült belőlük kihajtani.

Milyen volt a gazdálkodás, mit termesztettek a birtokon?

A „fénykorban” 170 hektáron gazdálkodtunk, fő profil a búza, kukorica és napraforgó.

volt. Egyéb próbálkozások is történtek, de valami miatt mindegyikkel felhagytunk. A Sósokban például paradicsomot termesztettünk 13 hektáron. Az első év nagyon szép termést hozott, amibe a véletlen is közrejátszott. A szövetkezet vetőgépe vetette a paradicsommagot, de mivel a traktor túl gyorsan ment, ritkára sikerült. De éppen így lett a jó, mert a ritkaság miatt szépre fejlődött a növény. Volt vele munka elég, az előző évben kihullott napraforgó magok kijöttek benne, az egészet be kellett kapálni. Aztán 30-40 ember szedte egyszerre a paradicsomot. Mi nem öntöztük, míg a szövetkezet a kertészetben öntözte a sajátját, s az övük befoltosodott. A felvásárlók nem akarták a foltosat elvinni, így hozzánk jöttek át. Jól el tudtuk adni a termést. A következő évben aztán már jól vetettük, kutat fúrtunk a Sósokban és öntöztük, és nem is sikerült. Nem megfelelő volt a mag, amit a gútai paradicsom feldolgozótól kaptunk, magas szárat növesztett, és nem lett jó a termés.

M á k o t szintén a Sósokba tettünk. Aratáskor belekerültek a gazmagok, amit Szencen sikerült kitisztítani. Csak a baj volt vele, ráadásul engedélyeztetni is kellett az ópiumkészítés veszélye miatt.

A dinnyét 4-5 évig csináltuk, volt, hogy nagyon jól sikerült. De a leadása rettenetes volt, egy ládába húsz kilót kellett tenni, s el lehet képzelni, mit kellett sakkozni a dinnyékkal, hogy pont annyi legyen.

A hagymával csak egy évet próbálkoztunk. Megpucolva Komáromba kellett szállítani. Az egész rokonság napokig, este 10-ig pucolta. Az ár és a munka nem volt arányban, ezért nem láttuk értelmét, felhagytunk vele. Rengeteg ember kell a kertészethez, amit akkor is nehéz volt biztosítani, most meg már egyáltalán nem lehetne munkásokat találni rá.

Azóta a gabonafélékre alapoztunk, és annak is meg kell adni, ami jár. A szociban nem volt probléma a műtrágyázással, küldték az oroszok akkor is, ha nem kérte a szövetkezet. Mi már nem tudtuk megadni azt a korábbi 10 mázsát hektáronként, de a 3-4 mázsát muszáj volt, mert a föld meghálálja, visszaadja.

Úgy látom, elég sok kínlódás volt ebben a 25 évben.

Az is volt, meg szépsége is. Jó az, ha a maga ura az ember, de ennek ára van. A munka nem hét-

tük leadni, Köbölkútra, Keszire, és a legtöbbször Gútára. Nekünk kellett elvinni, egy hétig hordtuk, négyszer tudtuk térni naponta. Gútán csak az étkezési lisztnek való minőséget vették át, ezért előtte mindig bevizsgálták. A búzának 4-5 mutatója van, ami eldönti, hogy étkezési vagy takarmánynak való-e. Egyszer próbálkoztunk másik kereskedővel, aki Lengyelországba szállított, de ráfáztunk, mert simlisek voltak. Három rakományt elvittek, és akkor elkezdtek reklamálni, hogy halszágú. A negyediket már nem vitték el, az első háromnak pedig leverték az árát. Az egész csak spekuláció volt, tudták, hogy kénytelenek vagyunk elfogadni az alacsony árát, mert Lengyelországból nem fogjuk a rakományt visszahozni. Az itthon maradt negyedik rakomány, szerintük rossz búzát elvittük Gútára, ahol probléma nélkül átvették étkezési búzának.

Ma már minderről csak múlt időben beszélhetünk, mert felhagytak a gazdálkodással. Milyen okok miatt döntöttek így?

2015-ben lejárt a szerződésünk az egy-

főtől péntekig reggel 8-tól délután 5-ig tart. A maszeknak, amíg nafta van a traktorban, addig menni kell. Amikor vetni, vagy aratni kellett, akár vasárnap este is dolgoztunk. Ugyanez igaz a növényvédelemnél. Ha hétköznap esett az eső, vagy fújt a szél, hétfőig kellett dolgozni. A kenyeret nem egyszer a traktorban, menet közben kaptuk be. A gazdálkodás ezért nem munka, hanem egy életforma.

Talán az időjárás jelenti a gazdának a legnagyobb stresszt. 2003-ban olyan szárazság volt, hogy a Duna is majdnem kiszáradt, gyalog lehetett bemenni a szigetre. Ekkor is szinte a nulláról kellett kezdeni. Ha az időjárás kedvező és jó a termés, akkor meg a felvásárlási árnak vagyunk kitéve. Ahogy Mocson mondják: ha van szilva, nincs ára.

A gabonát több helyre vit-

Lajos András a John Deere-ben.

JÁRÁSI DÖNTŐ: A GYEREKEK NAGY FOCISIKERE

Tavasszal a járási U-11-es bajnokság „A” csoportjában a második helyről vártuk a rajtot, a KFC mögött három ponttal, és Izsa előtt szintén ennyivel.

Eredményeink az első három fordulóban:

DFC – Dulovce 15:3
FK Marcelová – DFC 1:7
DFC – FK Chotín 11:4

Sajnos Izsa a 3. fordulóban legyőzte a KFC „B”-t 3:1 arányban, így egyenlő pontszámmal folytattuk a küzdelmet, mivel mi a 4. fordulóban 6:2-es vereséget szenvedtünk a KFC-től, akik ellenünk a teljes „A” csapatukkal készültek, nem bízva a véletlenre a járási bajnoki címüket.

További eredmények:

Pribeta – DFC 1:13
DFC – Hurbanovo B 17:3

Elérkezett a várva várt utolsó forduló, ami a járási „A” csoport második helyét kellett, hogy eldöntse. Izsára utaztunk abban a hitben, hogy ha győzünk, mi vagyunk a 2. helyen. Mikor Izsára értünk, lett nagy meglepetés, mert megtudtuk, hogy a KFC-t kizárták, így nem a 2., hanem az 1. helyért játszunk. Nekünk elég volt a döntetlen is, Izsának mindenképpen nyerni kellett. Végül 4:3-ra győztünk! Ezzel 1. helyen végeztünk a járás „A” csoportjában.

A „B” csoportot Ekel csapata nyerte, így el-

lenük mérkőztünk a járási döntőben. Az első meccsre itthon került sor, ami 2:2-es döntetlennel zárult. A második meccset Ekelen rendezték, ahol sajnos 10:1 arányban alulmaradtunk, így a járási 2. hellyel kellett beérnünk. De ennél nagyobb sikert nem is érthettünk volna el! Ekel csapata megérdemelten lett bajnok.

Ekelen a járási vezetőségtől mindkét csapat aranyérmeket és kupát kapott, mi egy picivel kisebbet, de a gyerekek úgy örültek neki, mintha a VB-t nyerték volna meg. Óriási sikert arattak a DFC-től kapott névre szóló, számmal ellátott pólók, és a nagy kupa, melyek örökké emlékeztetik a fiúkat az elért eredményre.

Akik a sikert kivívták: Varga Ádám, Varga Zsolt, Bödök Levente, Vadkerti Bence, Štepník Botond, Hlúgyik Dénes, Vörös Dominik, Bajkai Bence, Nagy Kristóf, Mezei Szilárd.

Vörös Erika

A GYÜMÖLCSÉSZ EGYLET TEVÉKENYSÉGE

A Hírnök legutóbbi számában beszámoltunk a Dunamocsi Gyümölcsész Egylet megalakulásáról. Az egyesület azóta új tagokkal bővült, és – bár ez egy hosszú út kezdete – a közös munkának már látható eredményei is vannak. Tücsök Zoltán, a szervezet alapítója és elnöke informálta mindezekről lapunkat.

Azért, hogy a falunk arculatát ne csak gondolatokkal formáljuk, hanem tegyünk is érte, szükség lesz egyfajta szemléletváltásra, márpedig ez összefogás nélkül nem valósulhat meg.

Az alapötlet a régi gyümölcsfák megmentése volt, csak hát ez bizony nem „egyemberes” feladat – sőt egy kezdeményező egyesület is kevésnek bizonyul, ha mindenki más ölbe tett kézzel várja az eredményeket. Ezen a téren ugyanis csak hosszú távon, rendszeres munkával és tudatos hozzáállással lehet komoly eredményeket elérni. A szervezet alapítói tisztában vannak vele, hogy a munka mellett türelemre is szükség van, hiszen a gyümölcsészet egy ilyen szakma. A legutóbbi Hírnök megjelenése óta több gyűlést is tartottunk, ahol a hosszú távú célok mellett az első konkrét lépéseket is meghatároztuk, sőt ezekből néhányat már meg is valósítottunk.

Dunamocsi körtefajták katalógusa

A körte méltatlanul elhanyagolt gyümölcsfajta, ami finom és egészséges, és évszázadok óta jelen van ezen a vidéken, ezért a szerveztünk erre különös figyelmet fordít. Első lépésként a tagok körbejárták, körbefényképezték a dunamocsi körtefákat, felmérték az állapotukat és meghatározták az egyes fák fajtáját. Hogy mekkora lehetőség van ebben a gyümölcsben, az abból is látható, hogy eddig 16 különböző őshonos fajtát sikerült helyben beazonosítani.

Az eddig beazonosított, Dunamocson megtalálható körtefajták (az érési idő szerinti sorrendben):

1. Búzás körte
2. Zöld Magdolna
3. Gatyás körte
4. Uri körte
5. Csoport körte
6. „Pór” körte
7. Szalonna körte

8. Muzsika körte
9. Császárkörte
10. Nagy szegfű körte
11. Clapp kedveltje
12. Nyári citromkörte
13. Kálmán körte (nyári)
14. Ilonka körte
15. Vilmos körte
16. Pergamen körte

Aszalt gyümölcs és egyéb termékek

Nem volt még annyira régen, hogy az elődeink megbecsültek minden terményt, amit a természet adott. Az egyszerre érő gyümölcsöket nem csak frissen fogyasztották, hanem tisztában voltak vele, melyik gyümölcsfajtát hogyan kell tartósítani és – a körténél maradva – azt is tudták, melyik fajta körtéből milyen terméket – lekvárt, befőttet, pálinkát, aszalt gyümölcsöt - érdemes készíteni. Bár az egeket veri az aszalt gyümölcs ára a boltokban, ennek ellenére csak kevesen próbálkoznak az otthoni aszalással. Pedig az aszalás az egyik legősibb tartósítási eljárás, amihez nemhogy tartósítószer, de még hatalmas szakértelem sem kell. Nem csak a legolcsóbban előállítható, de a legegészségesebb „nassolni-való” is, az alapanyag pedig – néha szó szerint – itt hever az utcán, körülöttünk. Ezért fontos feladatunknak tartjuk az aszalás „kultúrájának” újraélesztését a községünkben. Találtunk is egy hozzáértő szakembert – ráadásul a testvértelepülésünkön, Süttön – akinek sokéves gyakorlata van napenergiával működő aszalók gyártásában. Egyelőre kettő darabot rendeltünk, ezek augusztus folyamán el is készülnek. Szeretnénk kitapasztalni, vagy ha úgy tetszik, újra megtanulni az aszalás mikéntjét és nem titkolt szándékunk, hogy „megfertőzzünk” vele minél több helyi lakost is. Az aszalókat nem csak a szervezet tagjai használhatják majd, érdeklődés esetén másoknak is hozzáférhetővé tesszük. Az aszalók az egylet telephelyén, a múzeum udvarában lesznek elhelyezve.

„Körtemarketing, falumarketing”

Az aszaláson kívül természetesen más módszerekkel, termékekkel is foglalkozunk. Készült már körtéből lekvár, gyümölcslé és természetesen pálinka is. Ezt nem csak a saját részünkre tervezzük, de a legjobb termékekből hosszabb távon hagyományt, jellegzetes dunamocsi különlegességeket szeretnénk felépíteni. Ez is egy hosszútávú terv, de a kezdő lépéseket már itt is megtettük. Tücsök Eszter grafikus ingyenesen elkészített a számunkra egy logótervet, ami szép és könnyen megjegyezhető, és a reklámszakma mai elvárásainak mindenben megfelel. Ez a logó nem csak a Dunamocsi Gyümölcsész Egylet jelvénye, de a majdani termékek címkéjére is ez kerül. Ez a komoly marketing munka az egész közösség számára hatalmas lehetőség lehet, ha valóban összefogunk, és mindenki egy kicsit a sajátjának érzi, és hozzáteszi a maga részét a munkához. Gondoljunk csak a „szatmári szilva”, a „szabolcsi alma” jelentőségére, miért ne lehetne ugyanilyen márkánév a „dunamocsi körte” vagy a „dunamocsi gatyáskörte” is? Ez nem csak a község hírnevét öregbíti, de az egyre erősödő kerékpáros- és vízi turizmusnak köszönhetően a borhoz, szőlőhöz hasonlóan vállalkozási, üzleti lehetőséget is jelent.

Falukép gyümölcsfákkal

Közismert szólás, hogy „nem kell újra feltalálni a langyos vizet”. Mi sem esünk ebbe a hibába, hiszen az egylet céljai, tevékenysége nem előzmények nélküli. Az egylet megalapításának ötlete is a Molnár utcai körtefa sor megújításából eredt. Vannak alapok, amire építkezhetünk, hiszen az elődeink sem csak a gyümölcs hasznosításával foglalkoztak, de ültettek, metszettek, oltottak gyümölcsfákat. Ennek köszönhető, hogy nem csak az udvarokban, kertekben, de a falu közterületein is - a Molnár utcában, a Belső faluban -

sok gyümölcsfa található ma is.

A hagyományok újraélesztése, az őshonos gyümölcsfajták megmentése és megőrzése mellett a Dunamocsi Gyümölcsész Egylet munkájának további fontos eredménye lehet a szebb, élhetőbb falu, a virágzó vagy éppen termő gyümölcsfákkal szegélyezett utcakép. Az egylet az önkormányzattal közösen célul tűzte ki azt is, hogy a faluban a lehető legtöbb gyümölcsfa legyen telepítve az erre megfelelő közterületeken. Ezért is fontos munka a fajták katalogizálása: ki kell tapasztalni, melyek a legmegfelelőbb fajták, amihez több szempontot kell figyelembe venni: a gyümölcs hasznosíthatósága mellett is fontos a fajták változatossága, hogy a helyi talajviszonyok, fényviszonyok megfeleljenek a fának, illetve hogy ne egyszerre érjenek be a gyümölcsök az összes fán. Ez valóban hosszú távú tervezést és széleskörű összefogást igényel, de az eredmény is hosszú távra szól: a gyönyörű gyümölcsfákkal szegélyezett utcák képét, a gyümölcsfák és a gyümölcs szeretetét főleg az utódaink élvezhetik és vihetik majd tovább.

Minden érdeklődőt várunk!

Az egyesületnek jelenleg több mint tíz tagja van, de – ahogy említettem – ez a munka széleskörű összefogást igényel. Ezért mindenkít szívesen látunk, akit érdekel a gyümölcsfák szakszerű gondozása, vagy csak a fenti célok elérésében tud vagy szeretne segíteni. Ahhoz, hogy valaki a tevékenységünkbe bekapcsolódjon, nem szükséges tagként sem belépnie az egyletbe, egyszerű érdeklődőket is szívesen látunk. A közeljövőben szakmai előadásokat is tervezünk a helyi kultúrházban, amelyekre neves szakembereket kérünk fel. Az előadások nyilvánosak lesznek, ide is minden érdeklődőt szeretettel várunk. Nem csak a gyümölcsstermesztés szakmai fogásait sajátíthatják el a látogatók, de a Dunamocsi Gyümölcsész Egylet tagjait, céljait és eredményeit is közelebbről megismerhetik.

Gyümölcsfákkal a gyümölcsöző Dunamocsért – kapcsolódj be Te is!

Banai Tóth Pál, Tücsök Zoltán

A készülő dunamocsi körtekatalógus néhány példánya.

HÁZASSÁGI ÉVFORDULÓK 2018-BAN

Három házaspár az évfordulót ünneplők közül: Lajos Tibor és Kinga, Csehi János és Éva, Marcsa Ferenc és Margit.

A Dunamocsi Önkormányzat, házassági évfordulójuk alkalmából minden kedves párnak szívből gratulál, és még sok együtt töltött boldog évet kíván!

Az ünnepeltek:

1973: Pasztorek István és Oravec Júlia, Vasas Tibor és Zajos Erika.

1978: Török Sándor és Zajos Erzsébet, Fülöp Zsigmond és Tóth Márta, Bogár Sándor és Bogár Erzsébet, Lajos Árpád és Farkas Mária, Fülöp Zoltán és Csontos Piroska, Bellabás Ernő és Mareková Zuzana.

1983: Zajos Gábor és Muszela Gabriella, Horváth Péter és Csehi Melinda, Lajos Sándor és Szegi Ilona, Simon Tibor és Szalay Erzsébet.

1988: Kele Géza és Csehi Ildikó, Slezák Pál és Zsátsik Lí-

via, Egyeg Zoltán és Szalai Vilma, Gyevát Róbert és Papp Sarolta, Dudás János és Antal Katalin.

1993: Marcsa Ferenc és Bellabás Margit, Búcsi János és Záhorzsky Katalin, Kovács Gábor és Boros Ingrid, Kemencky András és Szuri Henrietta, Molnár László és Csehi Irén.

1998: Szendi János és Csollár Éva, Egyeg Attila és Borbély Andrea, Rehák György és Csontos Katalin, Szuri László és Lajos Renáta, Nagy Sándor és Szuri Mónika.

2003: Baroš Róbert és Mocskos Regina, Kocsis János és Raj Ildikó.

2008: Lajos Tibor és Tóth Kinga, Csehi János és Antonov Éva, Nagy Zoltán és Szalai Kornélia, Tücsök Zoltán és Jászberényi Ildikó, Varga László és Juhász Laura.

2013: Kovács István és Anda Erzsébet, Gönczöl Tibor és Tóth Hilda

DUNAMOCSI BURCSÁKFESTIVÁL

BOBAN MARKOVIĆ ORKESTAR

KORMORÁN

DJ Jancsi

Magok
támogató:
Hanzelmoto s.r.o.

aug. szept.
31-1.

a rendezvény ingyenes

NYEREMÉNY:
**125-ös
retro
Vespa!**

3+2 együttes

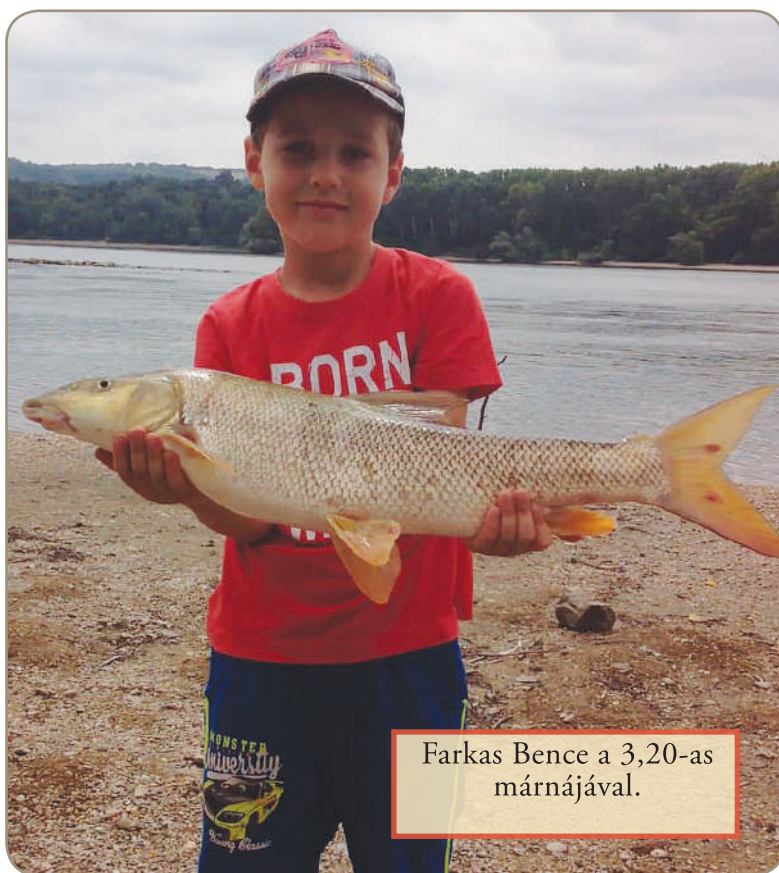
A LEGNAGYOBB KIS HORGÁSZ

Amíg más ovis korú kisgyerek lavórból pecáztatja kampós botjával a sárga gumikacsákat, addig Farkas Bence a Kőfálnál gyakorlott mozdulattal kitekeri a vízből a horgot, felcsalizza, megtömi az etetőt, és szép ívben visszadobja. Mindezt teljesen egyedül, hiszen apukája csak fentről, a „Farkas tanya” árnyas fái alól sandít néha a parton ügyködő kisfiára. Bence még tényleg nagyon kicsi, hat évesen a kishorgászok között is a legkisebb, szeptembertől kezd majd az iskolát.

Apa és fia közös horgászata régóta, hétvégente ismétlődik. Három-négy évesen még csak bökögte, rugdosta a felállított botokat, és „*Apa, kapás!*”-t kiabált, aztán öt évesen már látni lehetett, hogy rákapott az ízére. Órákig gyönyörködött a hazahozott, kádban úszkáló amúrbán, és szombatonként már 6:30-kor kipattant az ágyból, türelmetlenül keltegetve apukáját. Böklézéssel kezdték a kanálison, hogy meglegyen a sikerélmény, motiváció, most pedig ott tart, hogy a képen látható óriási, 3,20-as márna a rekordja.

Mondhatjuk, hogy a kis Bencének mindez a „vérében van”, hiszen Farkas papa is szenvedélyes horgász, meg Szabó dédpapa is az volt, de inkább a nevelés erejét emeljük ki. Fontos dolgokat tanul meg hétről-hétre, melyek mind a személyiségét alakítják: a kisebb halakat nagylelkűen visszaengedjük; a halakkal kíméletesen bánunk; kitartóan, türelmesen küzdünk egy célért, a nagy hal kifogásáért; tisztelni kell a természetet. Közben hallgatja a sok érdekes történetet, amit a legnagyobb példakép, az apukája mesél neki a halakról. Csupa olyan dolog, melyek nem csak a horgászatra, hanem az életre nevelnek!

Csak így tovább Bence, és még sok szép fogást kívánunk!

Farkas Bence a 3,20-as márnájával.

A "Farkas tanya"-, a nagy horgászatok színhelye.

A HELÉN ÉTTEREM ÉS PANZIÓ VISSZAKÖLTÖZÖTT RÉGI HELYÉRE, A FŐ UTCA 186-BA, AMELY JELENLEG RENDEZVÉNYEK LEBONYOLÍTÁSÁT VÁLLALJA.

AZ ÉTTEREM KAPACITÁSA 50 FŐ, A KERTHELYISÉGÉ 45. KISEBB LAKODALMAK, NÉVNAPOK, SZÜLETÉSNAPOK, BARÁTI ÖSSZEJÖVETELEK ÉS EGYÉB RENDEZVÉNYEK SZÁMÁRA IDEÁLIS HELYSZÍN.

A PANZIÓ 7 SZOBÁVAL RENDELKEZIK, 25 SZEMÉLY ELSZÁLLÁSOLÁSÁRA ALKALMAS, 2, 3 ÉS 5 ÁGYAS SZOBÁKBAN.

KAPCSOLAT: SIMSIK ILONA 0903 231 864

APRÓ HÍREK AZ ÓVODÁBÓL

Aki járt az óvoda környékén, az tudja, hogy ott mindig zajlik valami. Apró lábak dobognak, kis kezek csattognak, száll a nóta, cseng a kacaj, s olykor-olykor elmorzsolódik egy-egy könnycsepp is. Nem volt ez másként az elmúlt iskolaévben sem.

18 gyermek birtokolta az óvodát, picik, kicsik, nagyok vegyesen. Őket nap, mint nap izgalmas események várták. Belebújhattak mesehősök bőrébe: segíthettek a királyfinak megtalálni Hamupipóké, a kiskakasnak visszaszerezni a gyémánt félkrajcárt, kecskemamának elzavarni a farkast, s ha elfáradtak, pihenhettek Csipkerózsikával. Mindemellet dalolhattak, táncolhattak, játszhattak egész nap, s még az udvaron is akadt bőven izgalom egy-egy bogár vagy gyík láttán.

Az események nemcsak

óvodánk kapuján belül várták őket. Az iskola meghívására többször is szerencsénk volt előadásokon és koncerten részt venni. Ellátogattak a komáromi színházba, ahol kiderült mit rejt a Hoppláda, a kiránduláson pedig a moziban Nyúl Pé-

tak: ősszel köszöntötték a falu idős polgárait, barátkoztak a Mikulással, megemlékeztek az 1848/49-es forradalom hőseiről, megünnepezték az édesanyákat, vendégül látták leendő ovisainkat, a nagyok beiratkoztak az iskolába és júniusban búcsút intettek társaiknak és az óvónéniknek.

ter történetébe kukkanthattak bele, ami után jólesett egy finom fagyi.

A sok móka és kacagás mellett komoly teendőik is akad-

Néhány óvodásunk – Papp Csaba, Komáromi Lea, Lajos Sofia – fáradtságot nem kímélve készült rajzversenyekre az elmúlt évben. A kitartó munka gyümölcsözőnek bizonyult, a radványi Baróti Szabó Dávid rajzversenyen első helyezést értek el, Csabi és Sofi rajza a kecskeméti *Muzsikál az erdő Alapítvány* rajzpályázatán bekerült a kiállított rajzok közé, Lajos Sofia pedig a *Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület* rajzversenyén 3. helyezést ért el.

Nagy Orsolya

A POSTAGALAMBSPORT SZÉPSÉGEI

A postagalambászat igényes foglalkozás, ami sok elfoglaltsággal jár. A galambászok mégsem a munkát, idő-és anyagi ráfordítást emelik ki először vele kapcsolatban, hanem azt a sok örömet, sikerélményt, ami ezzel a hobbival együtt jár. Élményt nyújt a galambokkal való foglalkozás, és az, hogy több száz kilométerről is hazajönnek gazdájukhoz. Boros Zoltán, a helyi galambászok egyesületének elnöke is így van ezzel, aki fontosnak tartja a példamutatást, a sportág megszerettetését az érdeklődőkkel, a jövő galambász-generációival. Ennek érdekében egy kedvcsinálónak szánt írást közlünk a galambászok elnökének tollából.

Hírhozó galambról már a Bibliában is olvashattunk, mikor Noé bárkája megfeneklett az Ararát hegy csúcsán. Ősapánk elsőre egy varjút engedett el, hogy megmutassa, közel van-e a szárazföld. Ám a varjú nem tért vissza. Ekkor egy galambot engedett ki, amely olajággal csőrében jött vissza. Ebből győződött meg Noé a galamb tájékozódó képességéről.

Az emberiség történetében főleg a postagalamb jutott szerephez. Minden korban a királyok, uralkodók, és bárki más segítői voltak, akik a gyors üzenetküldésre használták a postagalambot. A galambok többsége Keletről került Európába. Hazatérési képességeikkel felkeltették néhány sport- és versenykedvelő ember érdeklődését.

A modern postagalambászat bölcsője a Benelux államokban és Németországban ringott. A 19. század végén a szegény emberek hobbija volt, főképpen a bányászoké. Belgiumban, a németországi Rajna vidéken, nálunk Ostrava és Opava környékén. Ezek a területek még ma is megtalálhatóak a galambász sport nagymesterei.

A második világháborúban „galambkémek” hírszerzőként vonultak be a történelembe. Békeidőben a postahivatalok használták a postagalambot, Svájcban még nemrég is működött postagalamb szolgálat. Kórházak vérszállításra használták, mert a postagalambok gyorsabbak, mint a forgalmi dugóban gyakran elakadó mentőautók. Napjainkban azonban másra, mint sportcélokra csak ritkán használjuk.

A postagalambászat egy időigényes és nem olcsó sport. Többek között jó megfigyelőképeség, tenyésztői érzék, fegyelem, sok-sok hétvégén át tartó hajnali felkelésre való hajlandóság kell hozzá. A versenyidőszakban 25 héten keresztül gürcölést jelent a javából. De minek? – kérdezhetjük. Megéri ez egyáltalán?

Én úgy gondolom, hogy meg! Felemelő érzés, amikor egy jól felkészített galamb 2500-3000 elküldött társa közül elsőnek érkezik haza Prágából a galambdúcba. De, ha nem is születik ilyen jó eredmény, már az is nagyszerű élmény, ha a reggeli vagy esti tréningnél a galambfióka elrepül csattogva az ember feje fölött. Azért repül csattogva, mert repülés közben a szárnya összecsapódik a teste fölött és alatt.

Galambásznak elsősorban születni kell! Továbbá sok elméleti és gyakorlati tudást, tapasztalatot kell megszerezni. Ismerni kell a takarmányokat, vitaminokat, orvosságokat. Nagyon sokszor állatorvosként kell helytállni a dúcban, és beavatkozni. A tenyésztő felismeri a galambja minden jelzését, mozdulatát, amihez a kitűnő szem és tapintás elengedhetetlen, hogy megértse az állat „beszédét”. A galambász valójában nemesítő, aki a legjobb tulajdonságú egyedek kiválasztásával és nevelésével javítja a tenyészet minőségét. A végén pedig a saját nevelésű galambfióka a jutalom, amely az azt megelőző tréningek eredményeként a versenyről hazatér.

Ma már az internet segítségével a rossz idő 90% -át ki tudjuk zárni, tehát a verseny vagy a tréning időpontját módosítani lehet. Feltörik a kérdés, mi alapján találunk haza a postagalambok, hiszen egy-egy verseny alkalmából 1000 kilométeres távolságról engedik fel őket, ahonnan hamarosan visszatérnek otthonukba. A tapasztalati navigáció alapján ez nem lehetséges, hiszen a kiengedési pontra úgy szálítják el őket. Az otthon, a párjuk és a dúc iránti hűség legendás náluk, de a tájékozódási képességüket illetően még sok a rejtély. Számos elmélet született, melyek közül a legvalószínűbb, hogy az észak – dél – kelet – nyugat orientációnál a Föld mágneses mezőjét érzékelik, illetve a Nap állása szerint tájékozódnak. Ebből a rövid ismertetőből is látszik, hogy a postagalamb nagyon fogékony és tanulékony madár, amely kivívhatja mindannyiunk csodálatát!

Boros Zoltán

DUNAMOCESI BURCSÁKFESTIVÁL

PÉNTEK

- 07.00 GYERMEKHORGÁSZVERSENY
16.30 KIÁLLÍTÁS – PINKE ERIKA PUZZLE KÉPEK,
MIRIÁKNÉ FAZEKAS ILONA FESTMÉNYEI – KULTÚRHÁZ
VADVIRÁG – KULTÚRMŰSOR
17.15 BANAI TÓTH PÁL POLGÁRMESTER KÖSZÖNTŐJE
17.30 DUMAMOC SZÍNJÁTSZÓCSOPORT:
A KISKAKAS GYÉMÁNT FÉLKRAJCÁRJA
18.30 FELVIDÉKI LÁNYOK TÁRSULATA
20.30 **KORMORÁN**
22.30 DJ JANC SI

aug./szept.

**31-1.
2018**

SZOMBAT

- 10.00 LECSÓFŐZŐVERSENY
14.00 TÚZOLTÓVERSENY
15.00 UGRÁLÓVÁR, GYERMEKFOGLALKOZÁSOK
16.00 DUNARADVÁNYI MAGOK – ZENÉS MŰSOR, MUSICALEK
18.30 DÍJÁTADÓ
20.30 **BOBAN MARKOVIĆ ORKESTAR**
22.30 TOMBOLA
23.00 **3+2 EGYÜTTES**

 ZSE